

สถานการณ์ผู้ป่วยเอดส์ เขตตรวจราชการสาธารณสุขเขตที่ 14

ข้อมูล ณ วันที่ 1 มิถุนายน 2553

นายวีระพงษ์ เรียบพร กลุ่มระบาดวิทยา
สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 5 นครราชสีมา

สถานการณ์เอดส์ (ข้อมูลวันที่ 1 มิถุนายน 2553)

ข้อมูลจากการรายงานผู้ป่วยเอดส์ทั่วประเทศ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527 ถึงปัจจุบัน ประเทศไทยมีผู้ป่วยเอดส์ 376,847 ราย อัตราป่วย 593.86 ต่อประชากรแสนคน(ประชากรกลางปี2552) ผู้ป่วยเอดส์เสียชีวิต 99,257 ราย อัตราตาย 156.42 ต่อประชากรแสนคน ในเขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 14 (นครราชสีมา, บุรีรัมย์, สุรินทร์ และ ชัยภูมิ) มีผู้ป่วย 17,738 ราย อัตราป่วย 268.23 ต่อประชากรแสนคน ผู้ป่วยเอดส์เสียชีวิต 4,617 ราย อัตราตาย 69.82 ต่อประชากรแสนคน โดยพบอัตราป่วยมากที่สุดขณะนี้ที่ จังหวัดบุรีรัมย์ อยู่ที่ 301.90 ต่อประชากรแสนคน (ดังตารางในหน้าที่ 3)

ตารางแสดงจำนวนและอัตราป่วย/ตายสะสม

จังหวัด	ป่วย	อัตราป่วย	ตาย	อัตรตาย	ประชากรกลางปี 2552
นครราชสีมา	5762	224.36	1636	63.70	2568205
บุรีรัมย์	4662	301.90	1271	82.31	1544218
สุรินทร์	3949	286.85	790	57.38	1376694
ชัยภูมิ	3365	299.40	920	81.86	1123907
เขต 14	17738	268.23	4617	69.82	6613024
ภาค	67363	313.76	13546	63.09	21469269
ประเทศ	376847	593.86	99257	156.42	63457439

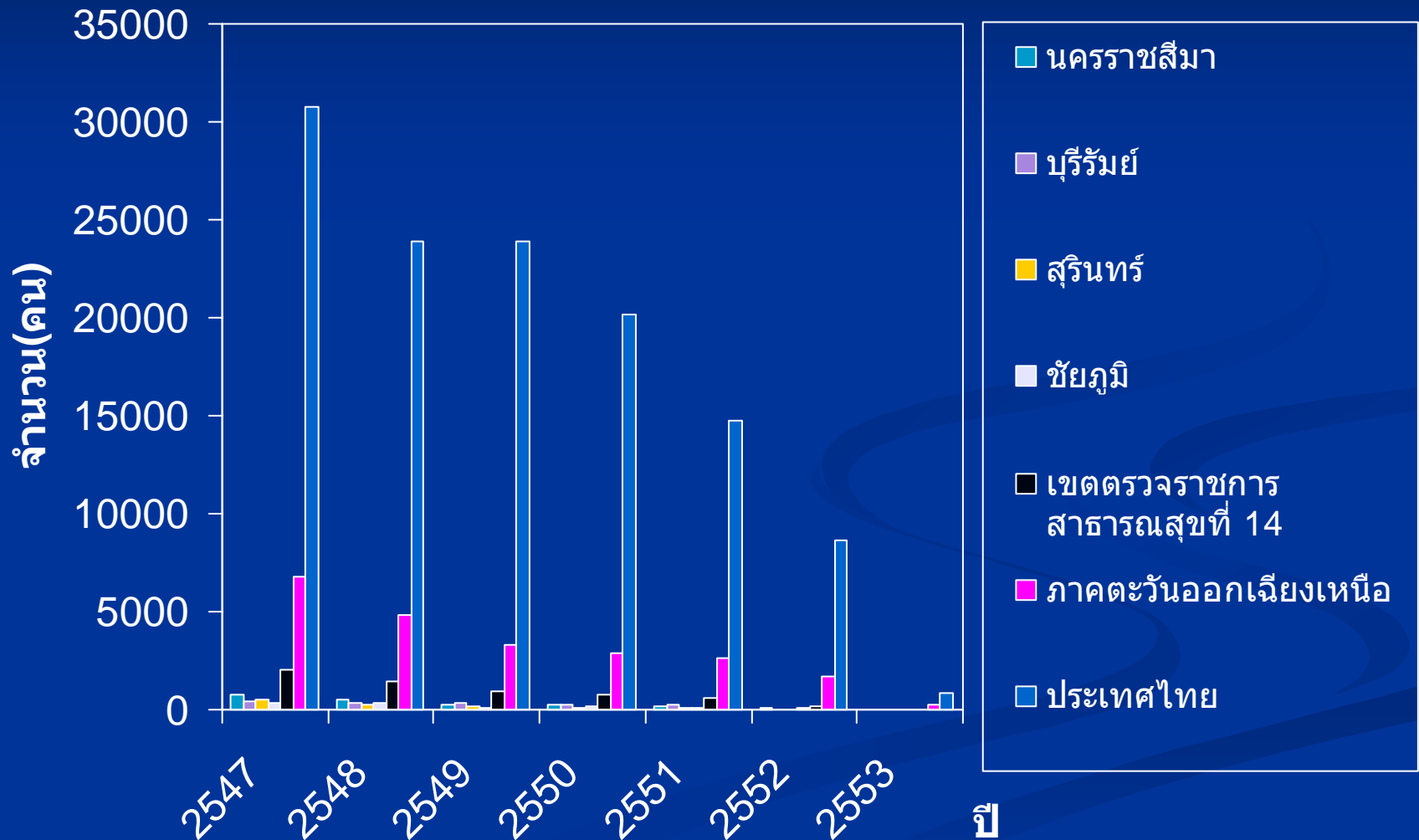
สถานการณ์จำนวนผู้ป่วยเอดส์ ปี2547-2552

จำนวนผู้ป่วยเอดส์ยืนยันในระดับประเทศ ภาค เขตฯ14 และ จังหวัดในเขตฯ14 ในปี 2547-2552 พบว่าแนวโน้มมีจำนวนลดลง แต่ยังไม่น่าไว้วางใจเนื่องจากพฤติกรรมในปัจจุบันส่วนใหญ่ยังมีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อHIVสูงขึ้น ในปี 2549 และ 2551 จ.บุรีรัมย์มีผู้ป่วยมากที่สุด(กรณีเปรียบเทียบกับจังหวัดในเขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 14) ขณะที่ในปี 2552 พบว่า จ.นครราชสีมา มีจำนวนผู้ป่วยมากที่สุดอยู่ที่ 114 ราย และ จ.สุรินทร์พบน้อยที่สุดอยู่ที่ 13 รายในระดับเขต, ภาค, ประเทศ อยู่ที่ 202, 1727, 8681 ราย ตามลำดับ (รายละเอียดคั้งหน้า 5-8)

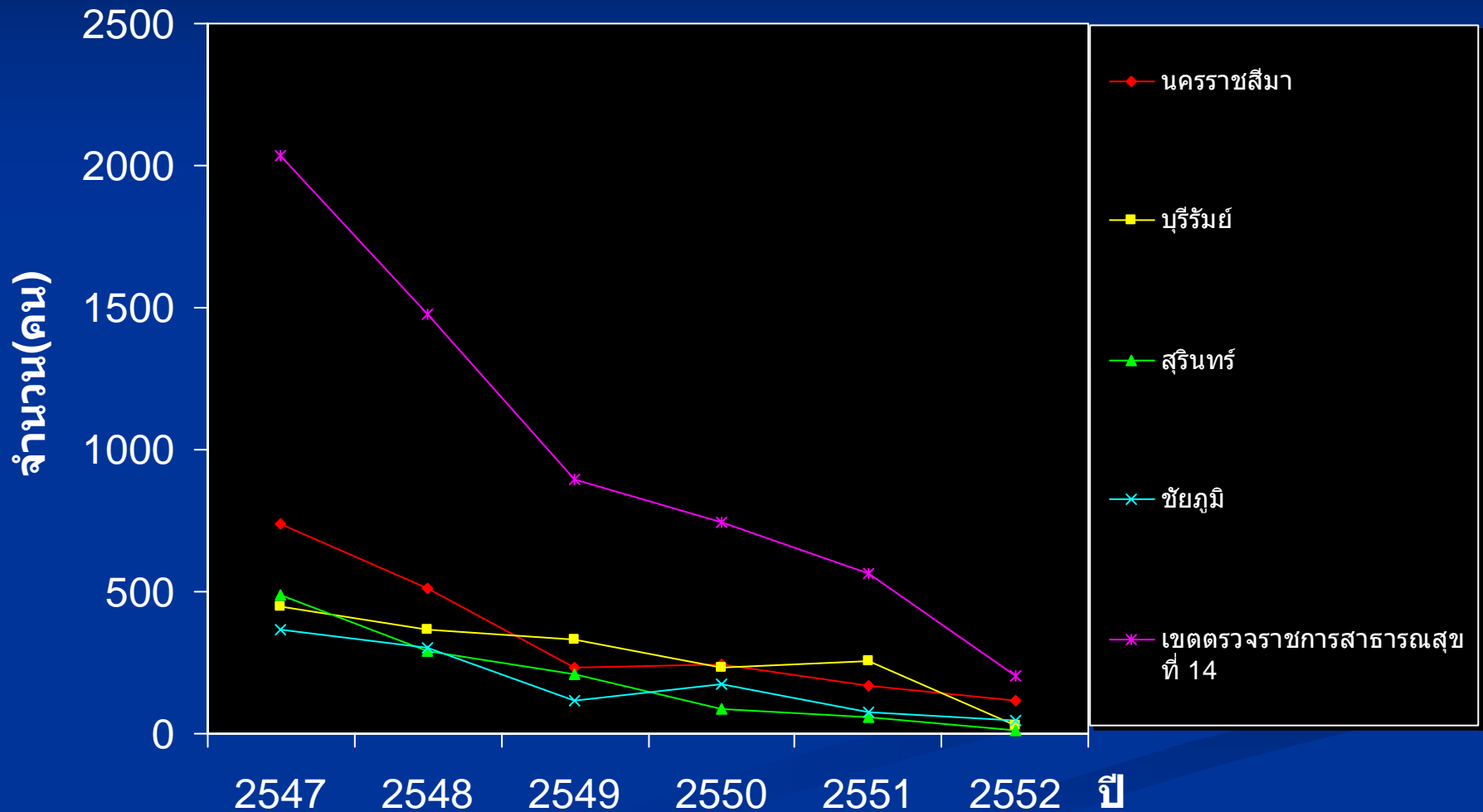
สถานการณ์จำนวนผู้ป่วยเอดส์ ปี2547-2552

จังหวัด	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	จำนวนผู้ป่วย สะสม
นครราชสีมา	736	513	235	247	171	114	7	5762
บุรีรัมย์	445	368	333	231	255	27	4	4662
สุรินทร์	487	293	208	90	61	13	0	3949
ชัยภูมิ	369	300	119	176	77	48	7	3365
เขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 14	2037	1474	895	744	564	202	18	17738
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	6798	4870	3310	2880	2608	1727	216	67363
ประเทศไทย	30739	23940	23940	20154	14764	8681	807	376847

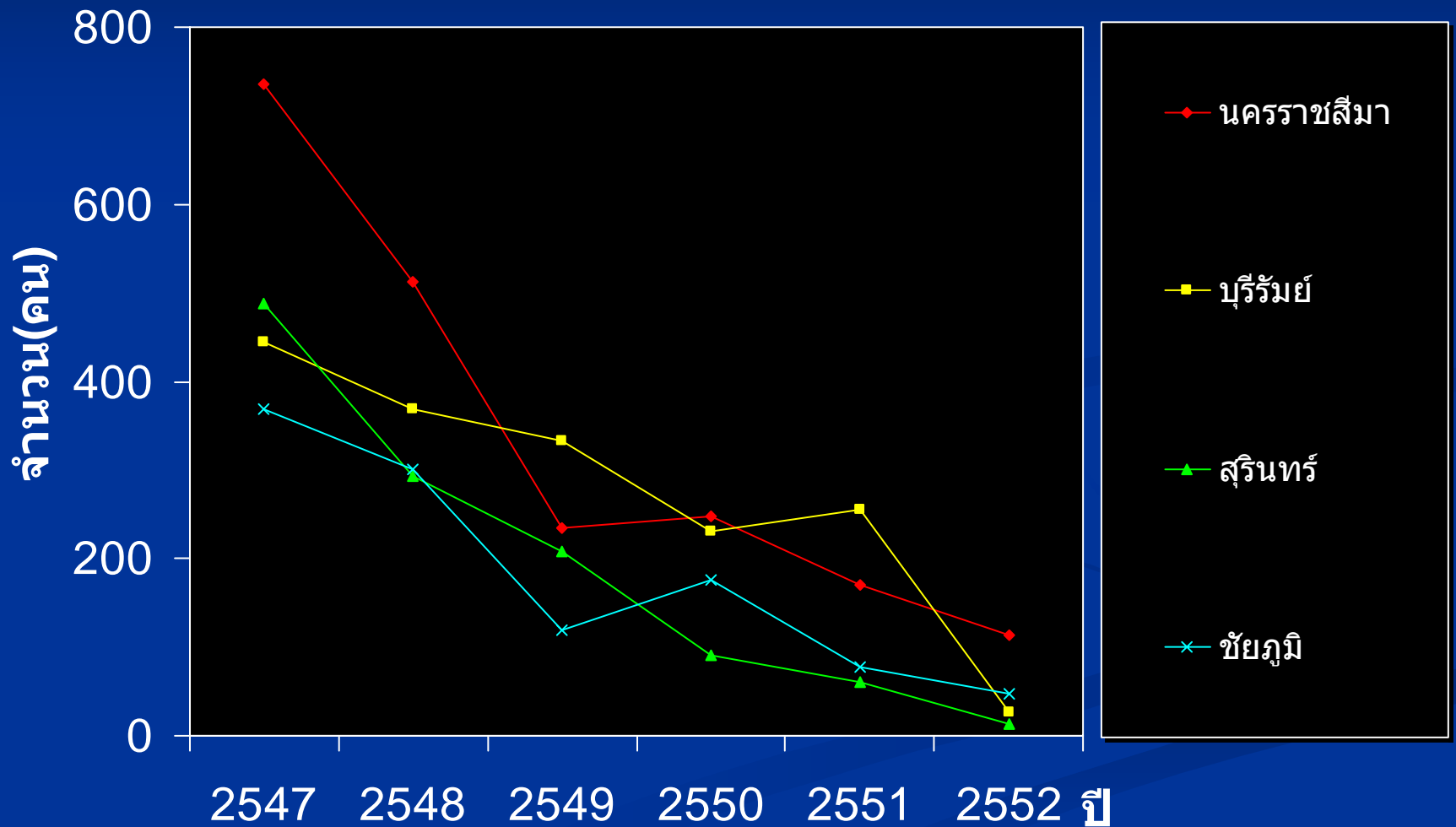
สถานการณ์จำนวนผู้ป่วยเอดส์ ปี 2547-2552

สถานการณ์แนวโน้มจำนวนผู้ป่วยเอดส์ เขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 14 ปี 2547-2552

แนวโน้มเปรียบเทียบจำนวนผู้ป่วยเอดส์ระหว่างจังหวัด เขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 14 ปี 2547-2552

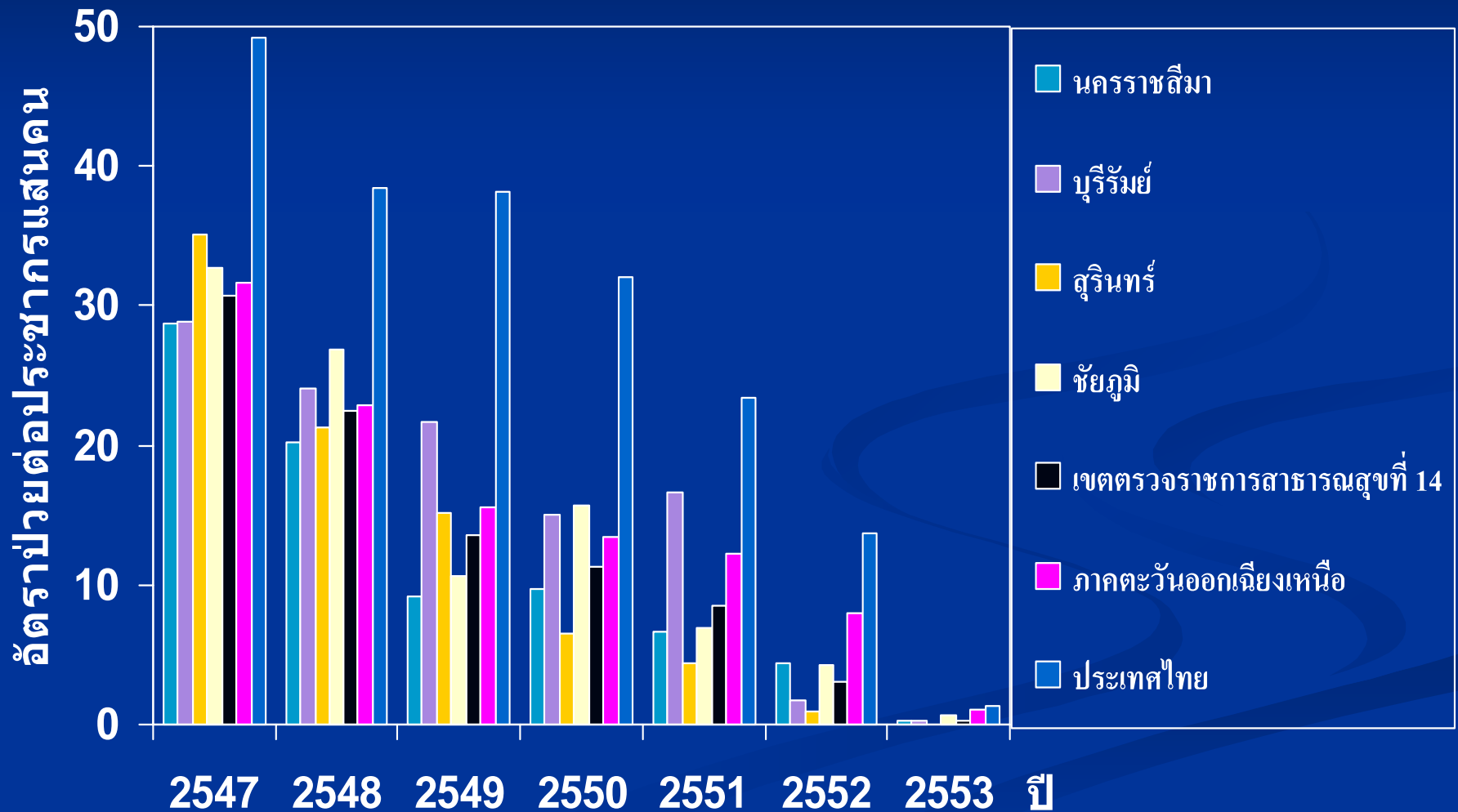
อัตราป่วยผู้ป่วยเอดส์ ปี2547-2552

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากอัตราป่วยจากผู้ป่วยเอดส์ยืนยันกับประชากรกลางปี ระหว่างปี 2547-2552 พบว่า มีแนวโน้มลดลงทั้งในระดับประเทศ ภาค เขต และจังหวัด แต่ยังไม่น่าไว้วางใจเนื่องจากพฤติกรรมในปัจจุบันส่วนใหญ่ยังมีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อ HIV และโรคเอดส์ยังไม่มีวิธีรักษาหายขาดได้ จึงมีโอกาที่ผู้ป่วยและผู้ติดเชื้อทั้งหมดสามารถแพร่เชื้อสู่ผู้อื่นได้ในปี 2552 พบว่า จ.นครราชสีมาและชัยภูมิมีอัตราป่วยสูงกว่าอัตราป่วยในระดับเขตฯ14 ส่วนปี 2551 จ.บุรีรัมย์ มีอัตราป่วยสูงกว่าระดับเขต14และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แต่ในปี 2552 อัตราป่วยในระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สูงกว่าอัตราป่วยในระดับเขตฯ14 และจังหวัดในเขตฯ14 (รายละเอียดคั้งหน้าที่10-13)

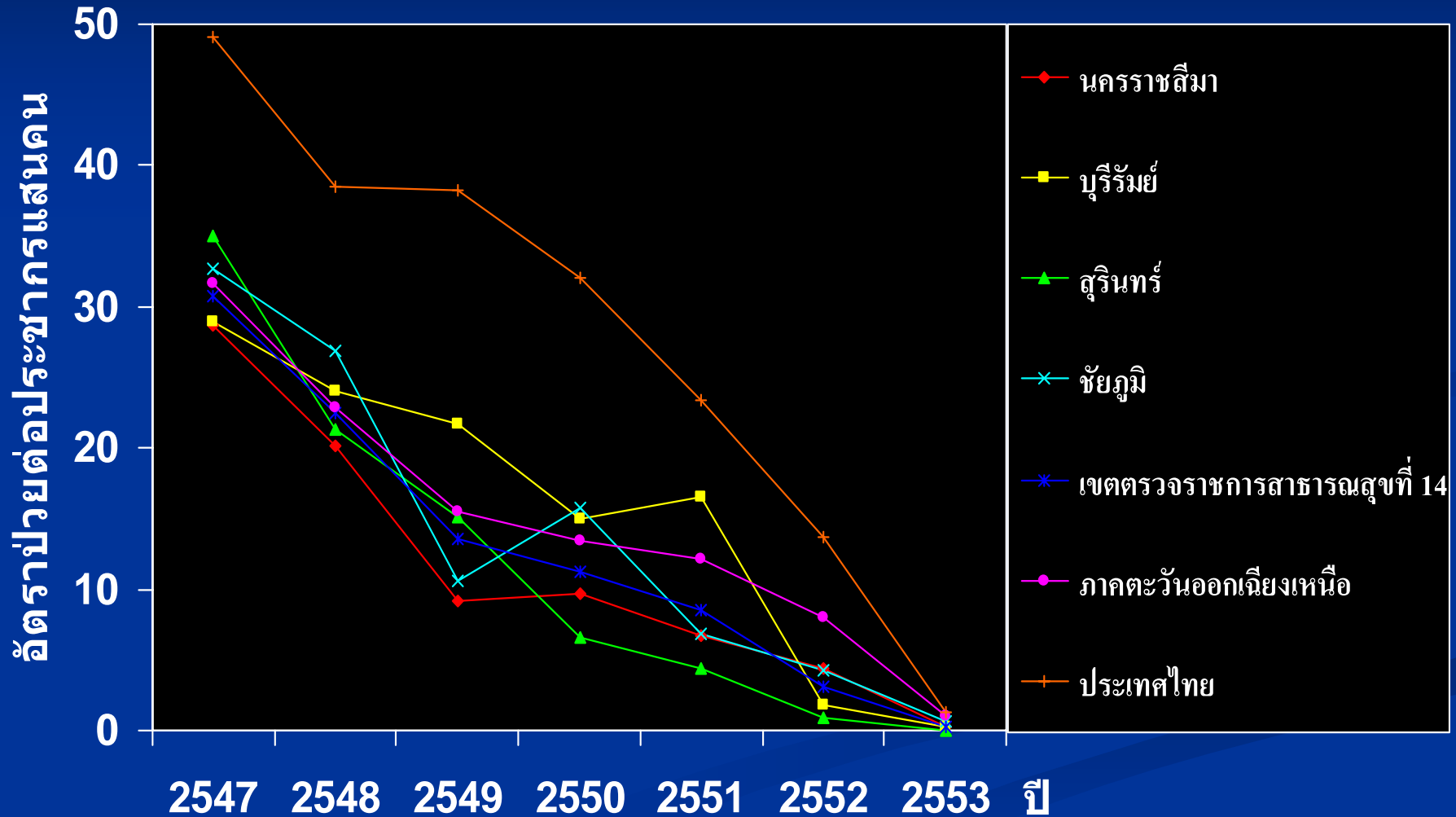
อัตราป่วยผู้ป่วยเอดส์ ปี2547-2552

จังหวัด	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	อัตราป่วย สะสม
นครราชสีมา	28.69	20.17	9.21	9.67	6.68	4.44	0.27	224.36
บุรีรัมย์	28.91	24.09	21.17	15.04	16.57	1.75	0.26	301.90
สุรินทร์	35.06	21.34	15.13	6.55	4.44	0.94	0.00	286.85
ชัยภูมิ	32.71	26.86	10.64	15.72	6.87	4.27	0.62	299.40
เขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 14	30.76	22.47	13.61	11.30	8.55	3.05	0.27	268.23
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	31.67	22.87	15.50	13.47	12.18	8.04	1.01	313.76
ประเทศไทย	49.16	38.49	38.23	32.02	23.36	13.68	1.27	593.86

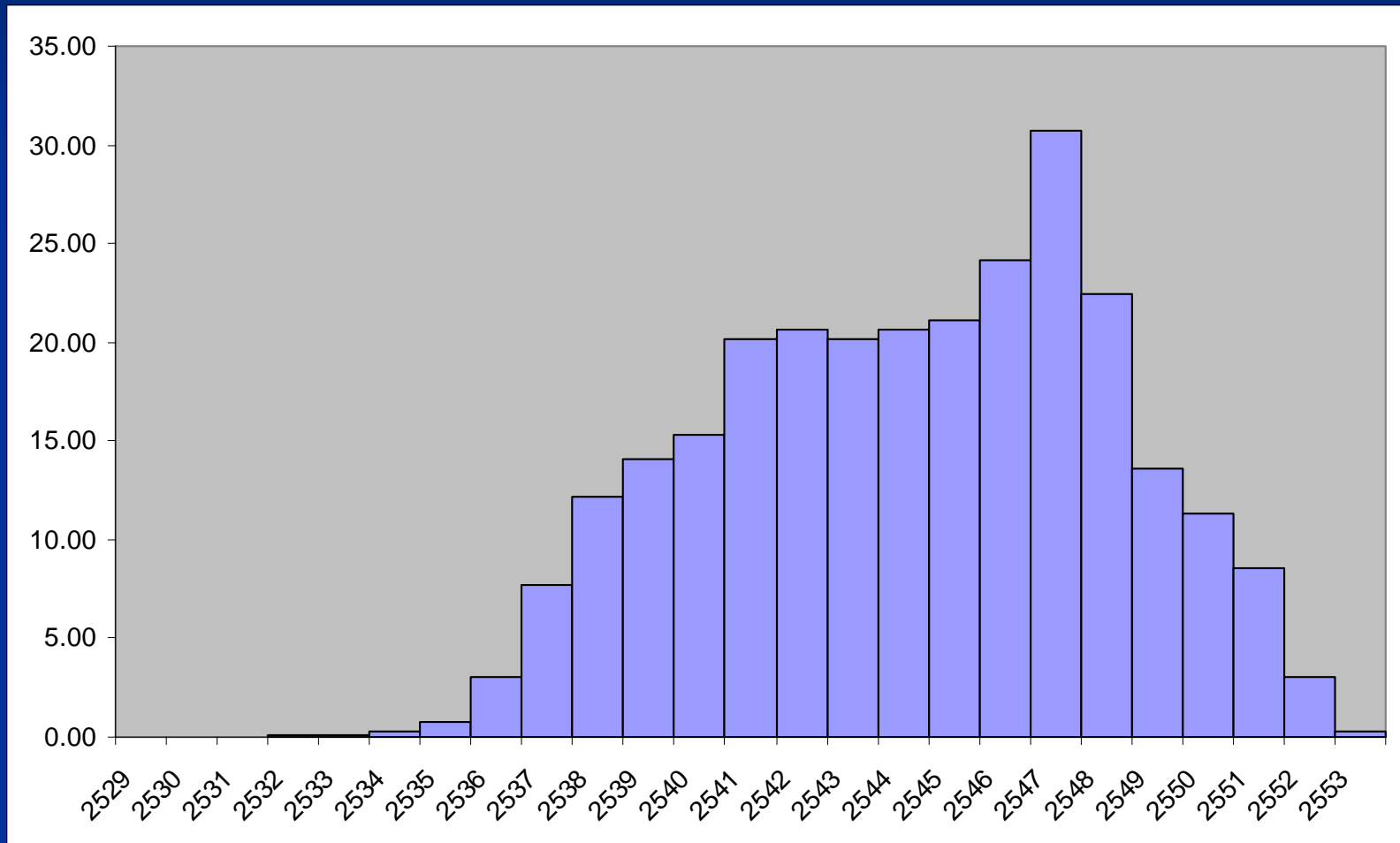
สถานการณ์อัตราผู้ป่วยเอดส์ ปี 2547-2552

สถานการณ์แนวโน้มอัตราป่วยผู้ป่วยเอดส์ยืนยัน เขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 14 ปี 2547-2552

Epidemic Curve แสดงแนวโน้ม อัตราป่วยต่อประชากรแสนคน ผู้ป่วยเอดส์ยืนยัน ปี2529-2553 เขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 14

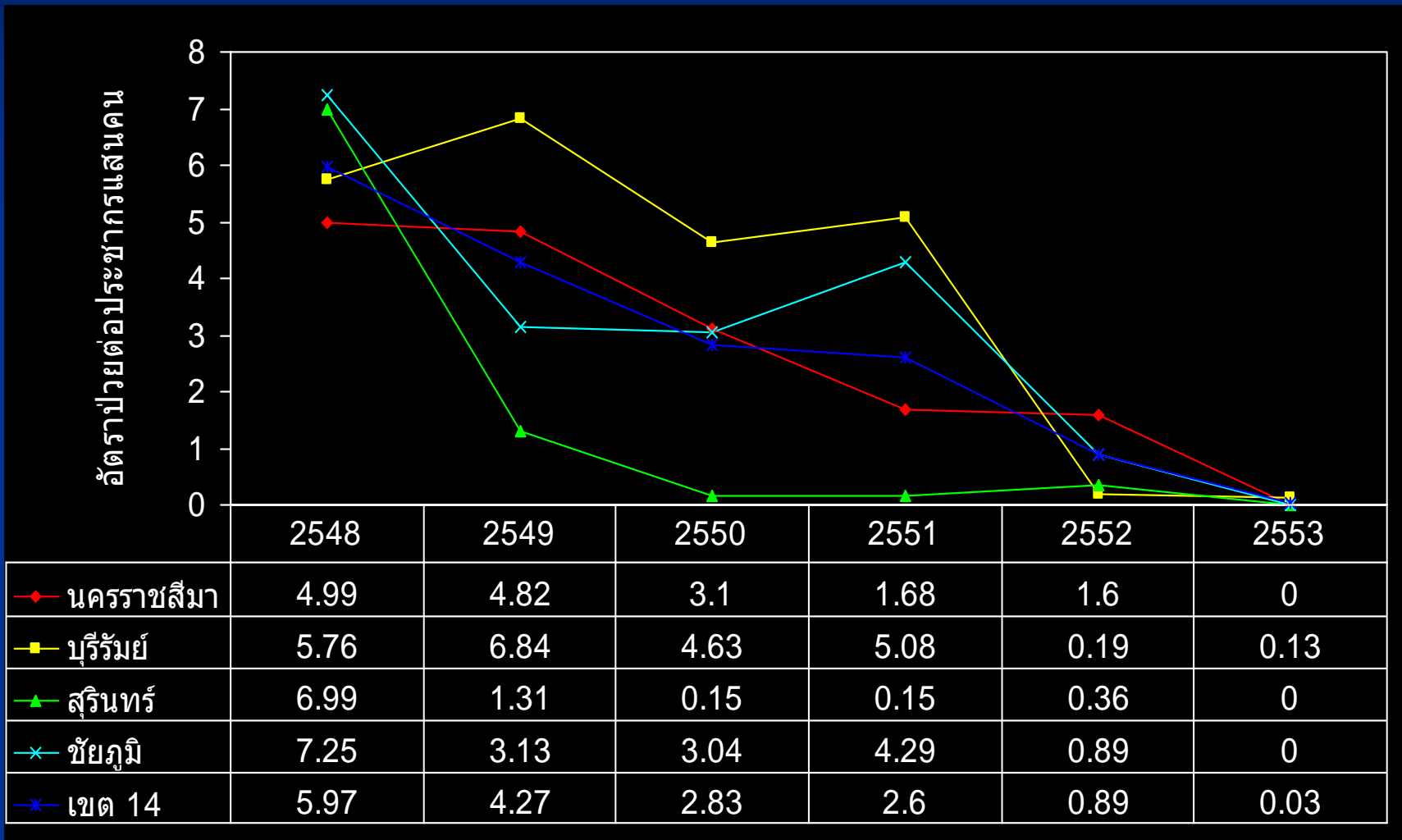
ผู้ป่วยเอดส์เสียชีวิต เขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 14

ผู้ป่วยเอดส์เสียชีวิตในเขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 14 พบว่ามีจำนวน 4617 ราย คิดเป็น 69.82 ต่อประชากรแสนคน โดยจังหวัดที่พบผู้เสียชีวิตมากที่สุดคือ นครราชสีมา จำนวน 1636 ราย คิดเป็น 36.70 ต่อประชากรแสนคน จังหวัดที่พบน้อยที่สุดคือ สุรินทร์ จำนวน 790 ราย คิดเป็น 57.38 ต่อประชากรแสนคน ปี 2552 มีผู้เสียชีวิต 59 คน พบสูงสุดที่ นครราชสีมา 41 ราย ส่วนขณะนี้ในปี 2553 (1 มกราคม-1 มิถุนายน 2553) พบผู้เสียชีวิต 2 ราย โดยทั้ง 2 รายพบที่จังหวัดบุรีรัมย์ การเปรียบเทียบอัตราป่วยและอัตราตายพบว่าแนวโน้มทั้งสองเริ่มลดลง แต่ในปี 2547 อัตราป่วยมีตัวเลขห่างจากอัตราตายมา ตั้งแต่ 2548-2553 แนวโน้มของทั้งสองเริ่มมีความใกล้เคียงกันมากขึ้น รายละเอียดคั้งหน้า 15-17

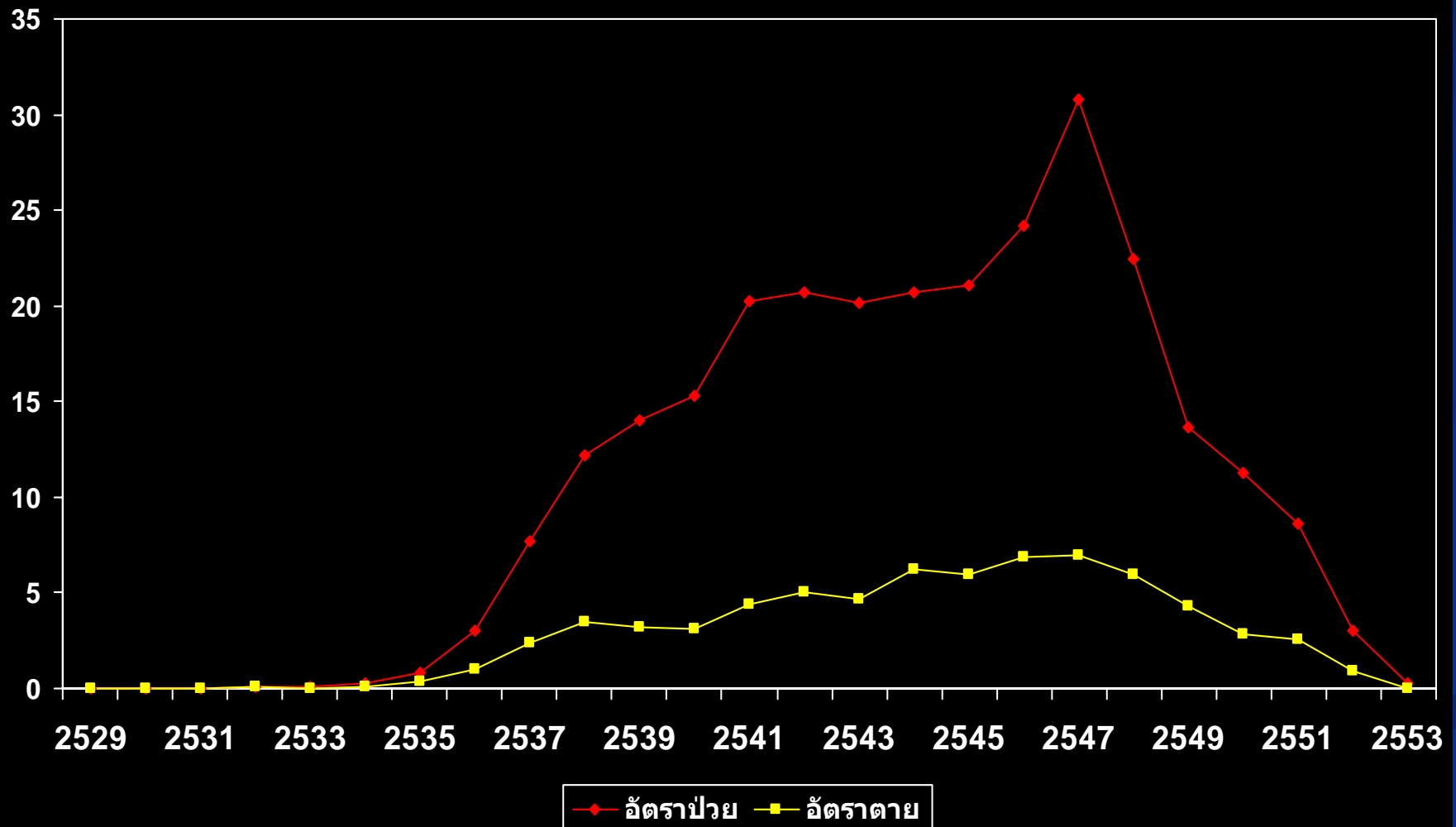
ผู้ป่วยเสียชีวิต ปี 2548-2553 เขตฯ 14

จังหวัด	2548	2549	2550	2551	2552	2553	ยอดสะสม (2527-2553)
นครราชสีมา	127	123	79	43	41	0	1636
บุรีรัมย์	88	105	71	78	3	2	1271
สุรินทร์	96	18	2	2	5	0	790
ชัยภูมิ	81	35	34	48	10	0	920
เขต 14	392	281	186	171	59	2	4617

อัตราการตายผู้ป่วยเอดส์ ปี 2548-2553

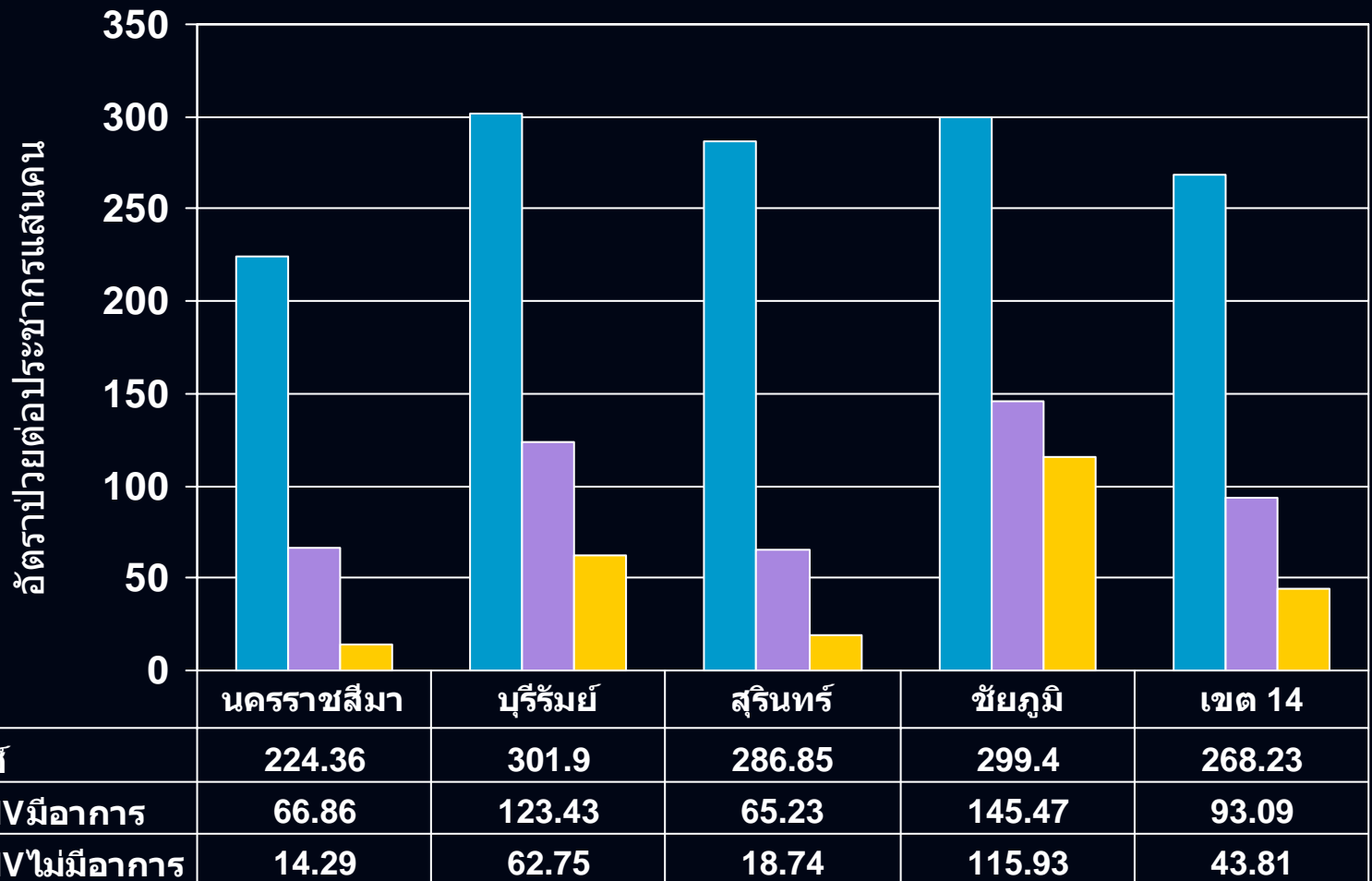
อัตราป่วย/ตายนรายปี 2529-2553 เขตฯ14

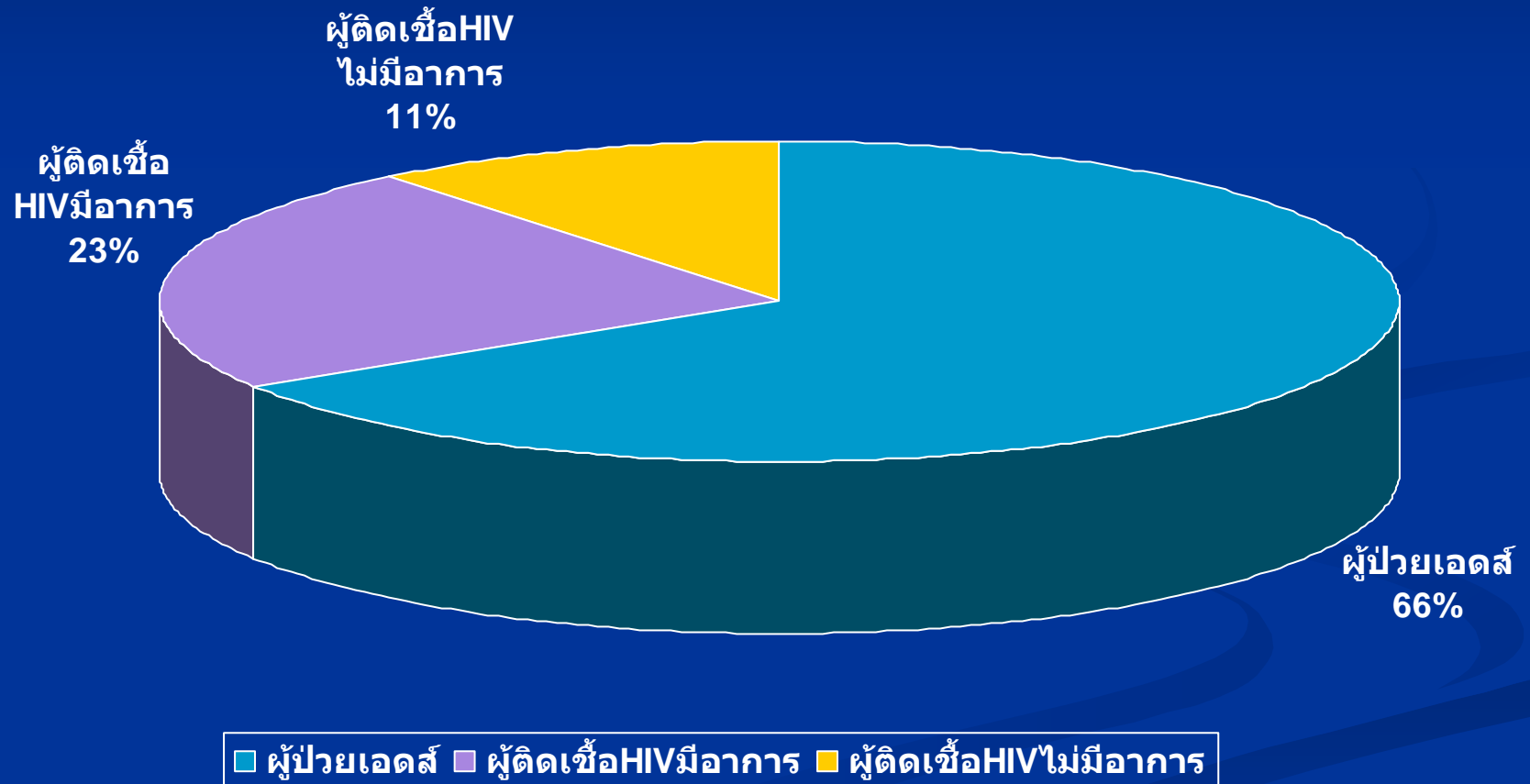
ประเภทผู้ป่วยและผู้ติดเชื้อเอดส์

จากจำนวนผู้ป่วยและผู้ติดเชื้อเอดส์จำนวน 26,791 ราย อัตราป่วย 405.12 ต่อประชากรแสนคนสามารถจำแนกได้ 3 ประเภทตามรายงาน 506/1 แบ่งเป็นผู้ป่วยเอดส์ (DIAGE1) ผู้ติดเชื้อแสดงอาการ (DIAGE2) และ ผู้ติดเชื้อไม่แสดงอาการ (DIAGE3) ในเขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 14 พบว่า ผู้ป่วยเอดส์ (DIAGE1) มีมากที่สุดถึง 17,738 ราย อัตราป่วย 268.23 ต่อประชากรแสนคน ร้อยละ 66 รองลงมาคือ ผู้ติดเชื้อแสดงอาการ (DIAGE2) จำนวน 6156 ราย อัตราป่วย 93.09 ต่อประชากรแสนคน ร้อยละ 23 และผู้ติดเชื้อไม่แสดงอาการ (DIAGE3) จำนวน 2897 ราย อัตราป่วย 43.81 ต่อประชากรแสนคน ร้อยละ 11 รายละเอียดคั้งหน้า 19-22

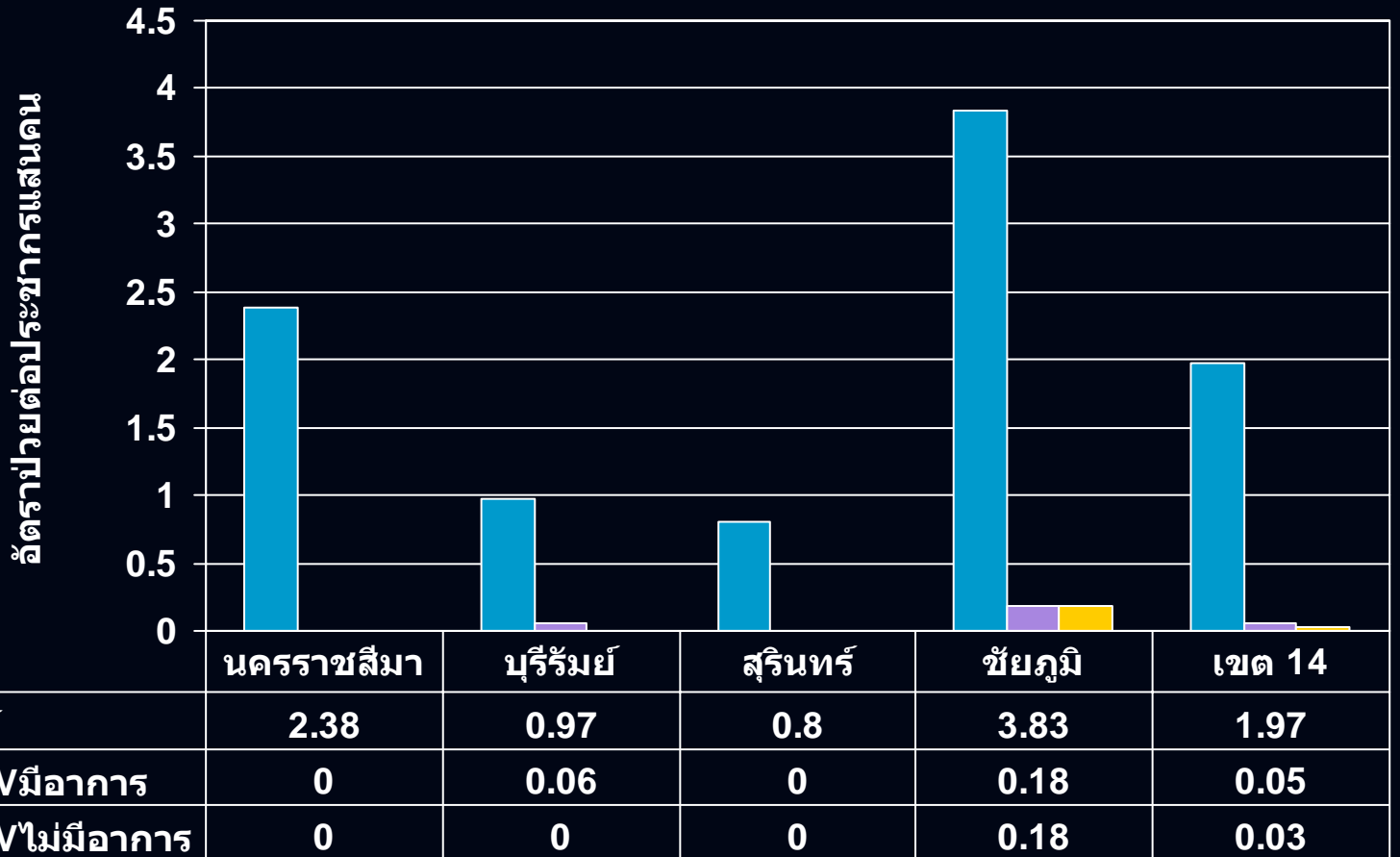
อัตราป่วยจำแนกตามประเภท ปี2527-2553

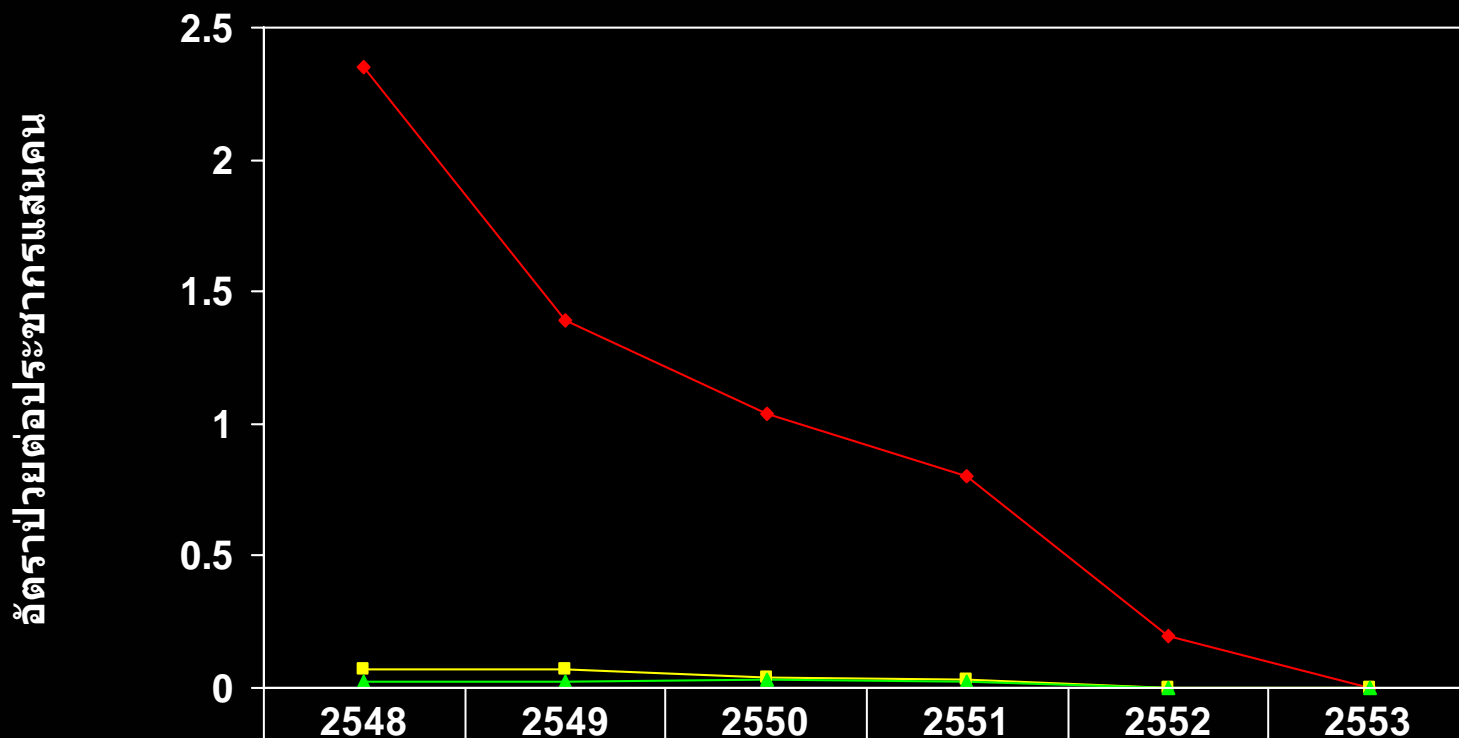
สัดส่วนประเภทผู้ป่วยและผู้ติดเชื้อเอชไอวี 2527-2553

อัตราป่วยจำแนกตามประเภท ปี2552

แนวโน้มอัตราป่วยจำแนกตามประเภท ปี2548-2553

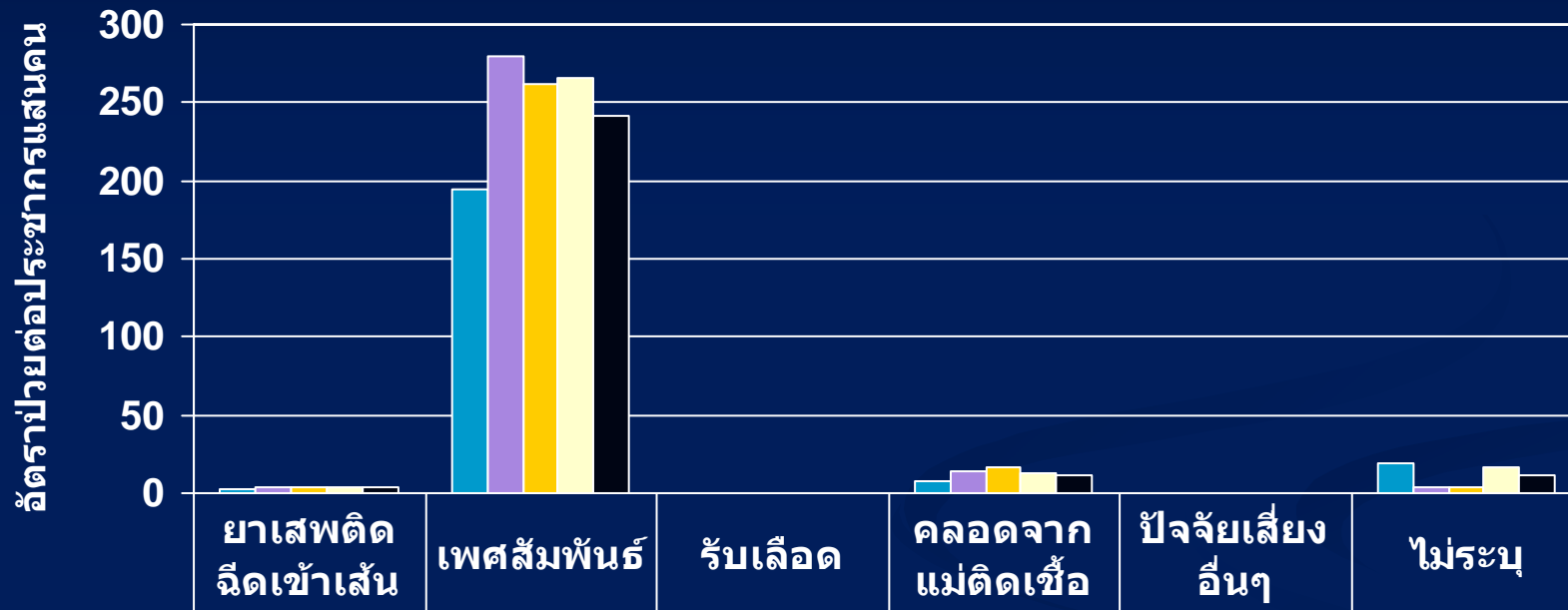

◆ ผู้ป่วยเอดส์	2.35	1.39	1.04	0.8	0.2	0.003
■ ผู้ติดเชื้อHIVมีอาการ	0.07	0.07	0.04	0.03	0	0
▲ ผู้ติดเชื้อHIVไม่มีอาการ	0.02	0.02	0.03	0.02	0	0

ปัจจัยเสี่ยงต่อการได้รับเชื้อและโรคฉวยโอกาส

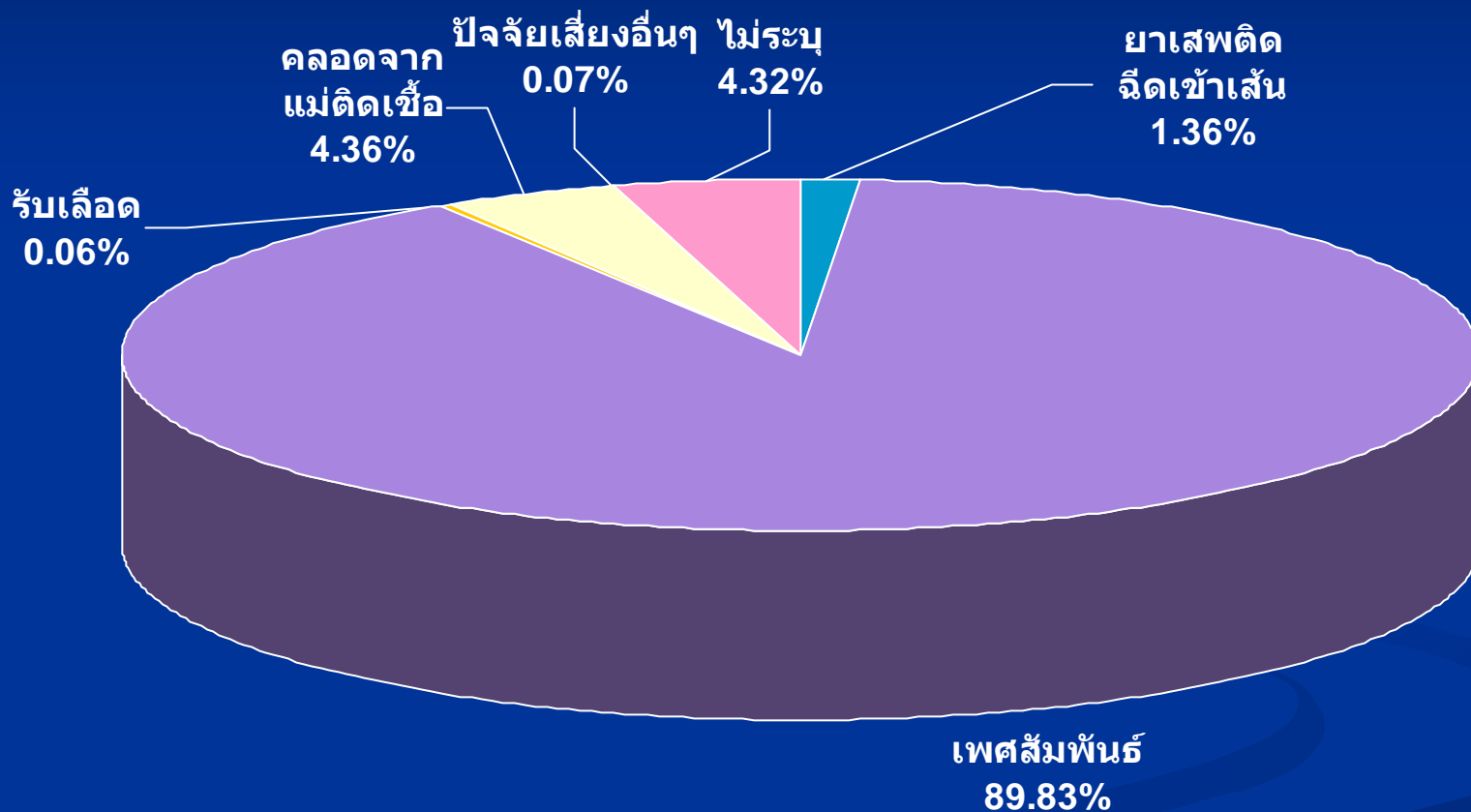
ปัจจัยเสี่ยงต่อการได้รับเชื้อ HIV ของผู้ป่วยเอดส์ส่วนใหญ่ยังเป็นการมีเพศสัมพันธ์ร้อยละ 89.83 อัตราป่วย 240.95 คนต่อประชากรแสนคน รองลงมาคือ การคลอดจากแม่ที่ติดเชื้อ HIV ร้อยละ 4.36 อัตราป่วย 11.69 คนต่อประชากรแสนคน ส่วนโรคฉวยโอกาสของผู้ป่วยเอดส์ (ผู้ป่วยสะสมปี 2527-2553) อันดับ 1 Wasting syndrome (น้ำหนักลดผิดปกติ) รองลงมาคือ Mycobacterium tuberculosis (วัณโรค) อัตราป่วย 70.18 และ 66.82 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ ขณะที่ปี 2552 และ 2553 โรคที่พบบ่อยที่สุดอันดับ 1 คือ Mycobacterium tuberculosis (วัณโรค) อัตราป่วย 1.33 และ 0.15 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ รายละเอียดดูหน้า 24-28

อัตราปัจจัยเสี่ยงต่อการได้รับเชื้อจากผู้ป่วยเอดส์

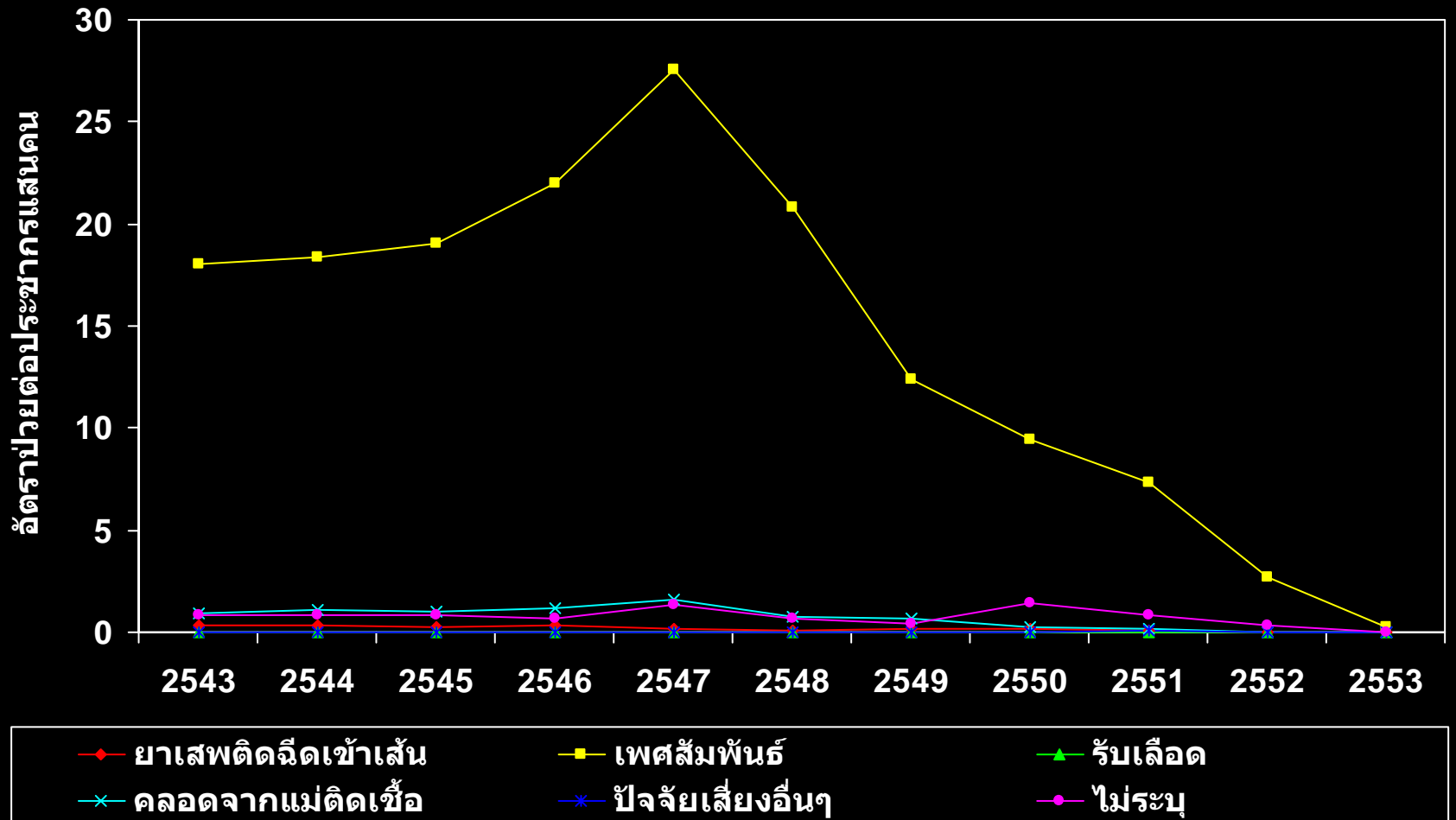
	ยาเสพติดฉีดเข้าเส้น	เพศสัมพันธ์	รับเลือด	คลอดจากแม่ติดเชื้อ	ปัจจัยเสี่ยงอื่นๆ	ไม่ระบุ
■ นครราชสีมา	2.92	195.04	0.19	7.4	0.23	18.57
■ บุรีรัมย์	4.27	280.14	0.06	13.86	0.19	3.37
■ สุรินทร์	3.85	261.93	0.07	16.56	0.22	4.21
■ ชัยภูมิ	4.27	266.3	0.27	12.55	0.09	15.93
■ เขต 14	3.66	240.95	0.15	11.69	0.2	11.58

สัดส่วนของปัจจัยเสี่ยงต่อการได้รับเชื้อจากผู้ป่วยเอดส์

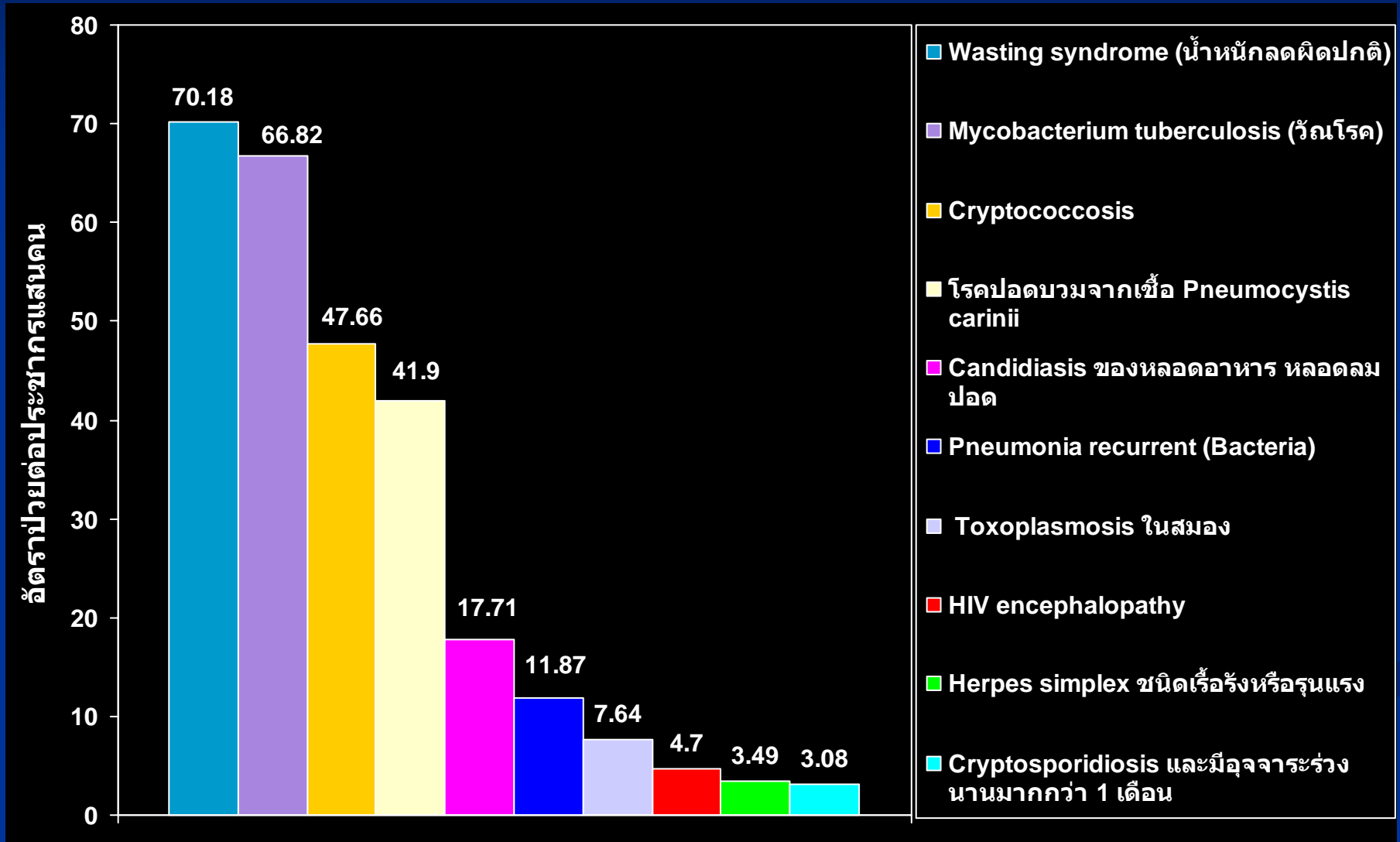

■ ยาเสพติดฉีดเข้าเส้น ■ เพศสัมพันธ์ ■ รับเลือด ■ ขาดจากแม่ติดเชื้อ ■ ปัจจัยเสี่ยงอื่นๆ ■ ไม่ระบุ

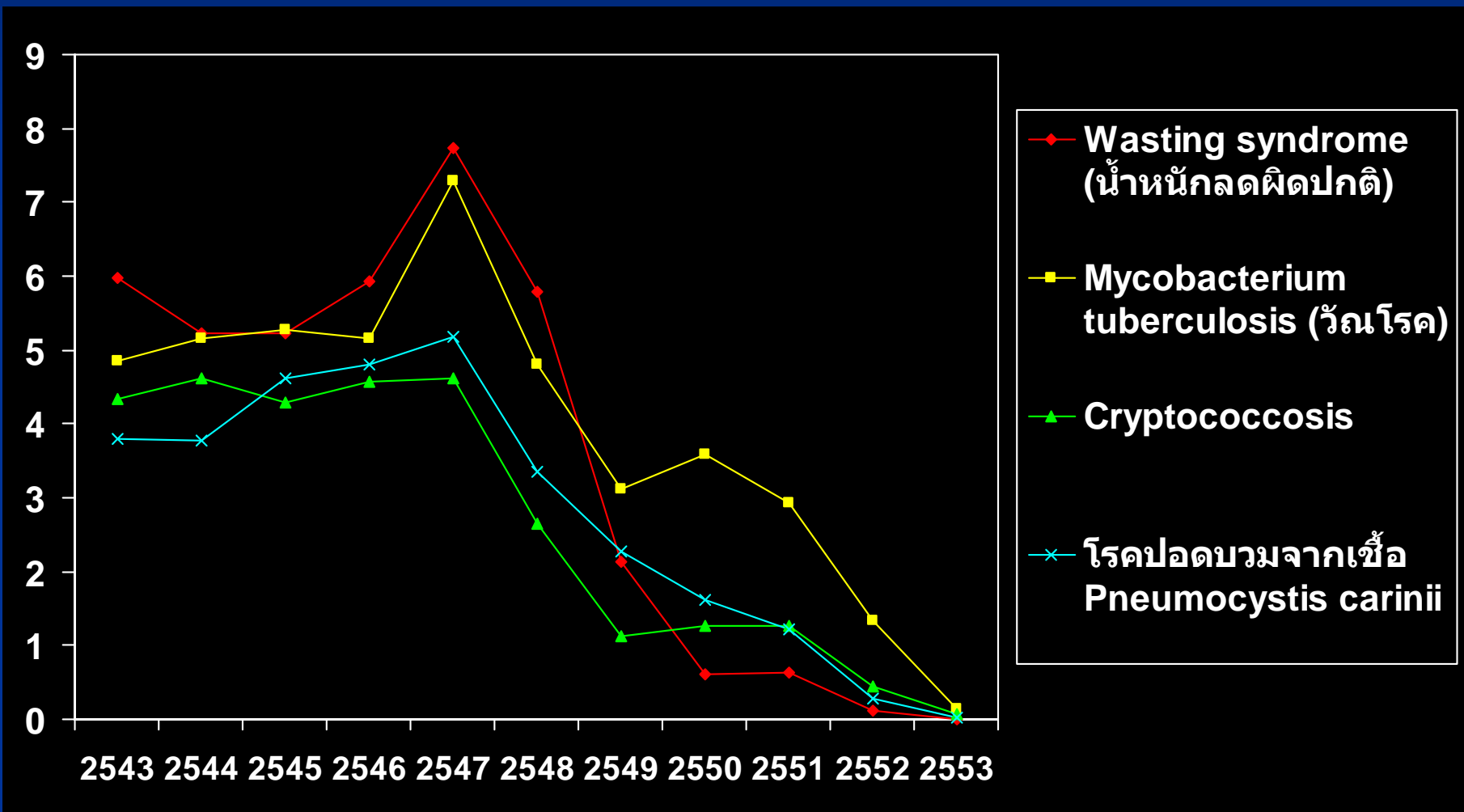
แนวโน้มของปัจจัยเสี่ยงต่อการได้รับเชื้อจากผู้ป่วยเอดส์

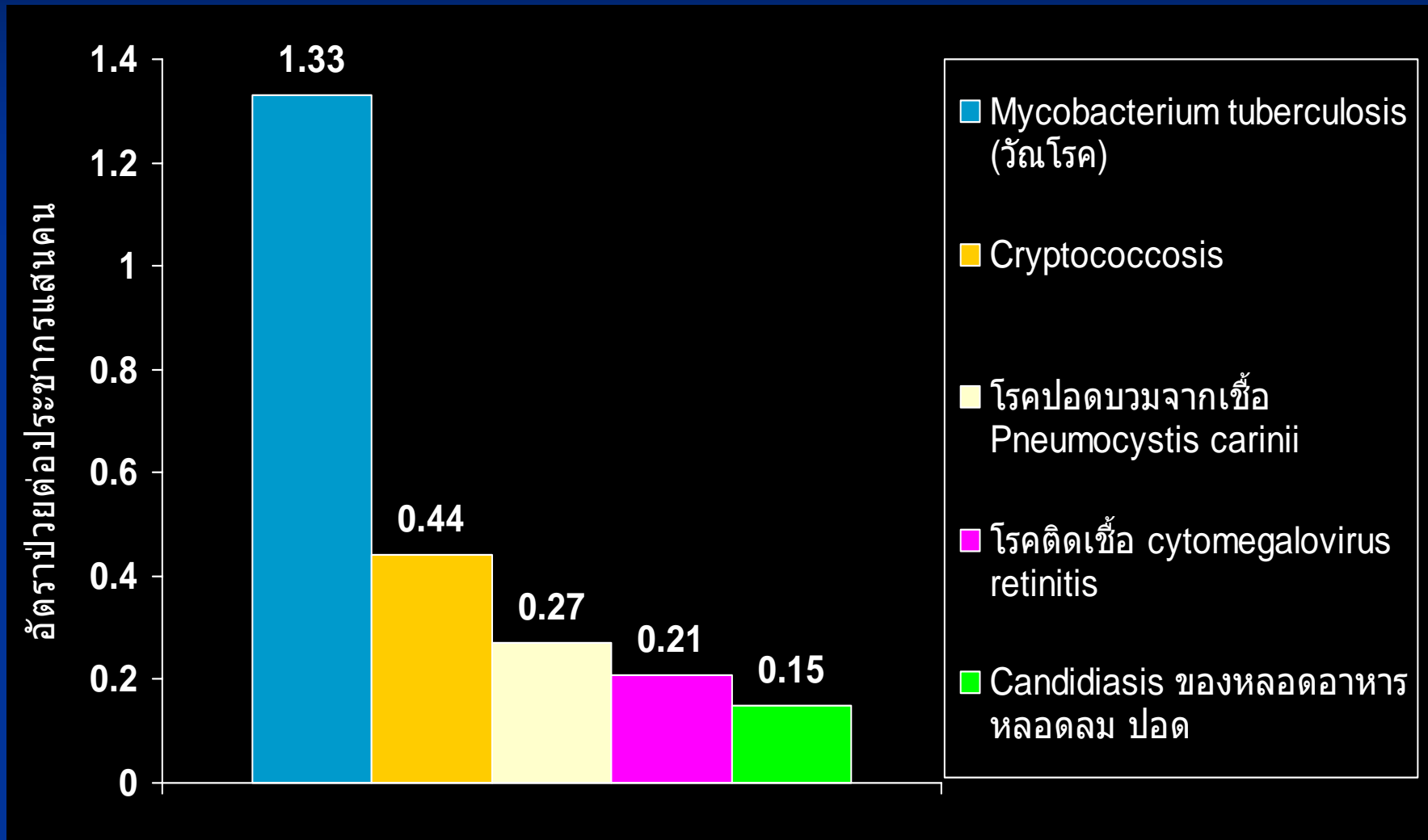
โรคฉวยโอกาสผู้ป่วยเอดส์ 10 อันดับแรก เขตฯ 14

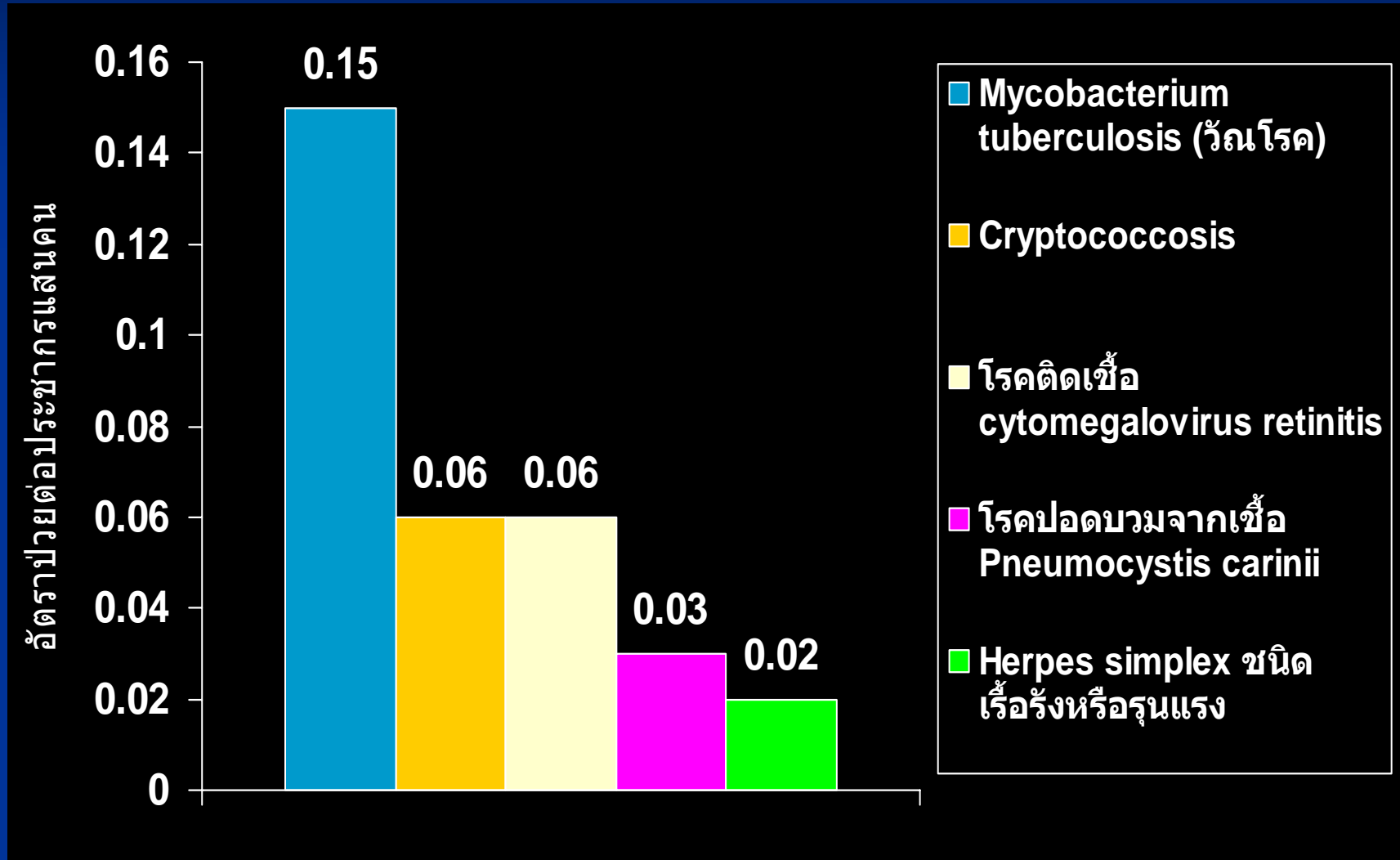
แนวโน้มของโรคฉวยโอกาส 4 อันดับแรก

โรคฉวยโอกาสผู้ป่วยเอดส์ 5 อันดับแรก เขตฯ 14 ปี 2552

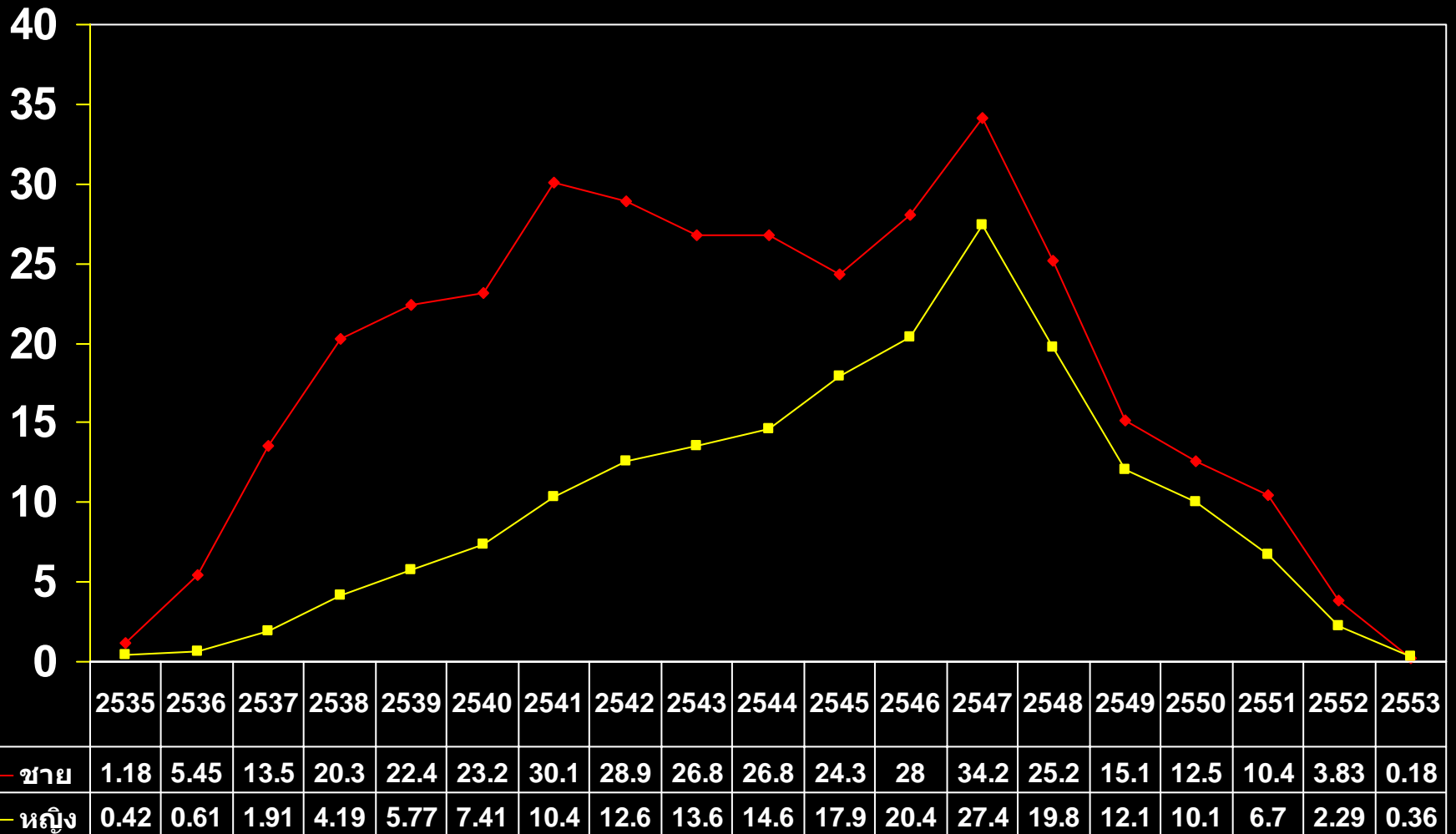
โรคฉวยโอกาสผู้ป่วยเอดส์ 5 อันดับแรก เขตฯ 14 ปี 2553

ข้อมูลทั่วไปของผู้ป่วยเอดส์

เขตตรวจราชการสาธารณสุขที่14 พบว่าผู้ป่วยเอดส์ส่วนใหญ่เป็นเพศชายสูงกว่าเพศหญิงในทุกๆปี แต่ปี2552และ2553 อัตราป่วยระหว่างชายและหญิงมีความใกล้เคียงกันมากขึ้น ขณะที่กลุ่มอายุที่มีผู้ป่วยเอดส์มากที่สุดคือ 25-34 ปี แต่ในปี2552และ2553 กลุ่มอายุ 35-44ปี มีผู้ป่วยมากที่สุด สถานภาพการสมรสของผู้ป่วยเอดส์ พบว่า สถานภาพสมรสเป็นคู่ มีมากที่สุดร้อยละ58 รองลงมาคือ สถานภาพโสด ร้อยละ26 ขณะที่ผู้ป่วยเอดส์ยังเป็นสัญชาติไทยมากที่สุดถึงร้อยละ 99.74 และสถานที่รักษาของผู้ป่วยมากที่สุดคือ โรงพยาบาลชุมชน ร้อยละ 47.20 รองลงมาคือ โรงพยาบาลทั่วไปและโรงพยาบาลศูนย์ร้อยละ 38.29และ12.45 ตามลำดับ รายละเอียดทั้งหมดคั้งหน้า 29-40

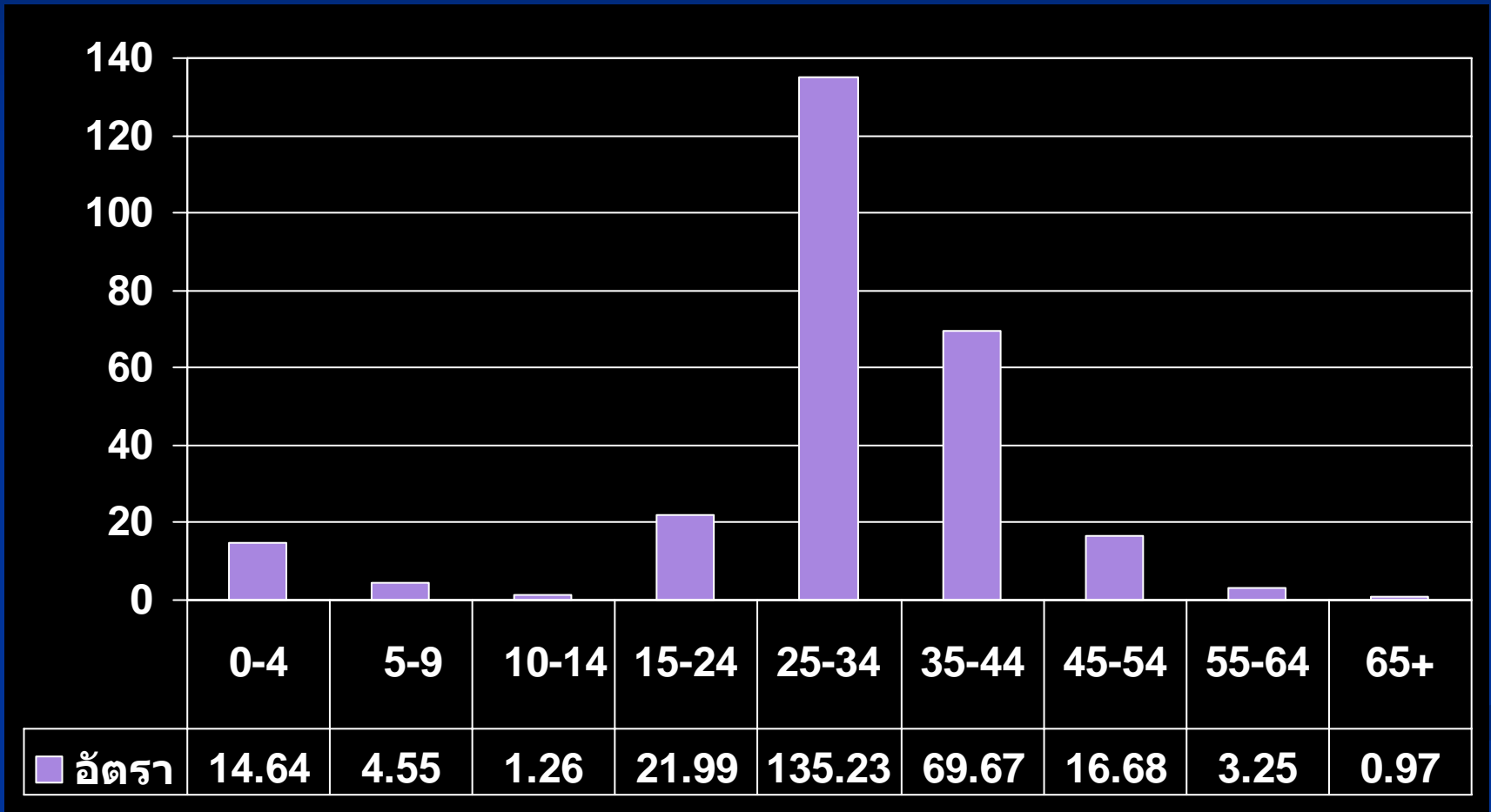
อัตราป่วยต่อประชากรแสนคน ชายต่อหญิง

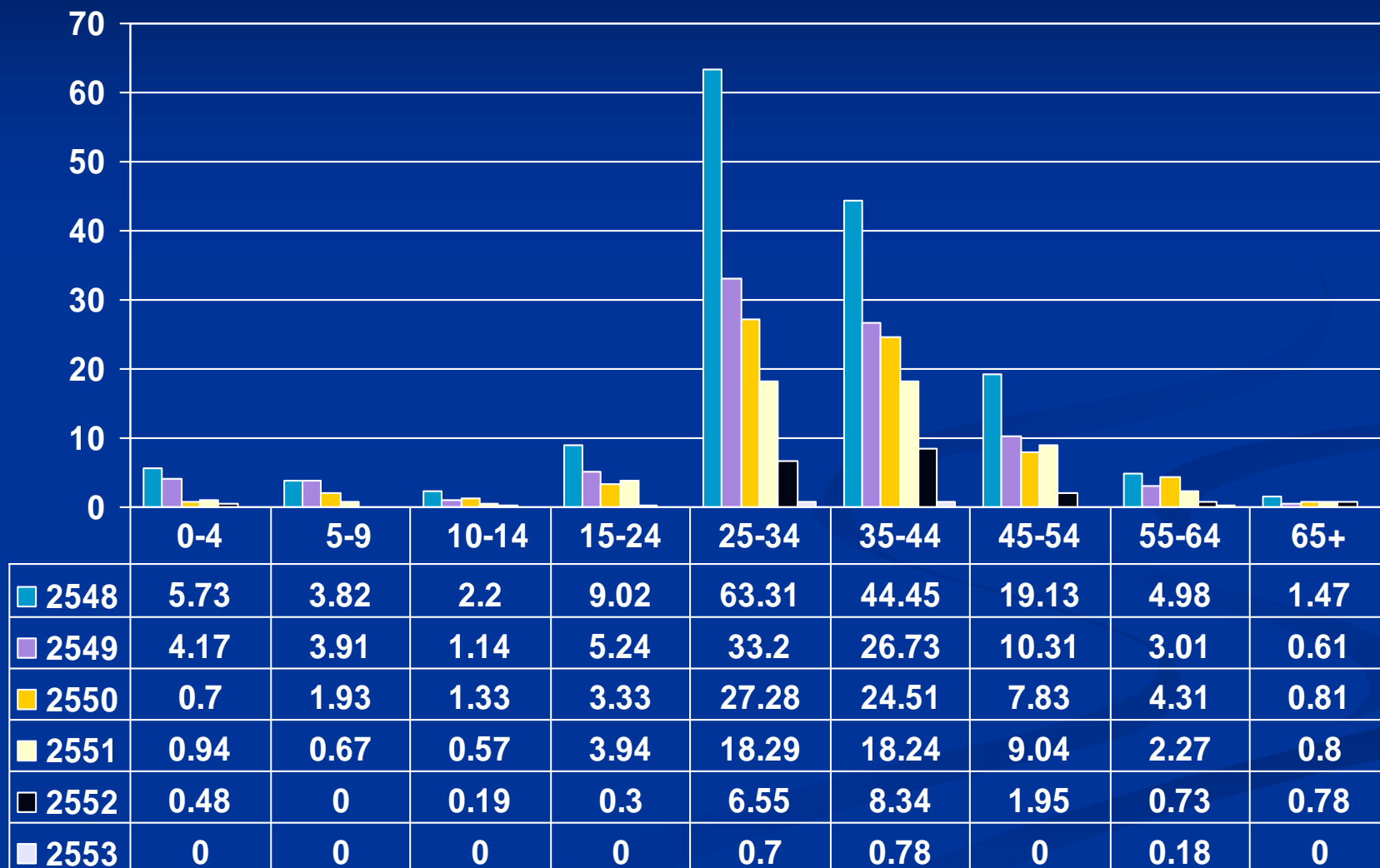
จำนวนผู้ป่วยเอดส์ จำแนกตามกลุ่มอายุ (2548-2553)

ปี พ.ศ.	0-4	5-9	10-14	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+
2548	25	17	10	85	679	487	140	24	7
2549	18	19	6	54	400	298	82	15	3
2550	3	9	7	34	323	278	64	22	4
2551	4	3	3	40	213	209	76	12	4
2552	2	0	1	3	75	96	17	4	4
2553	0	0	0	0	8	9	0	1	0

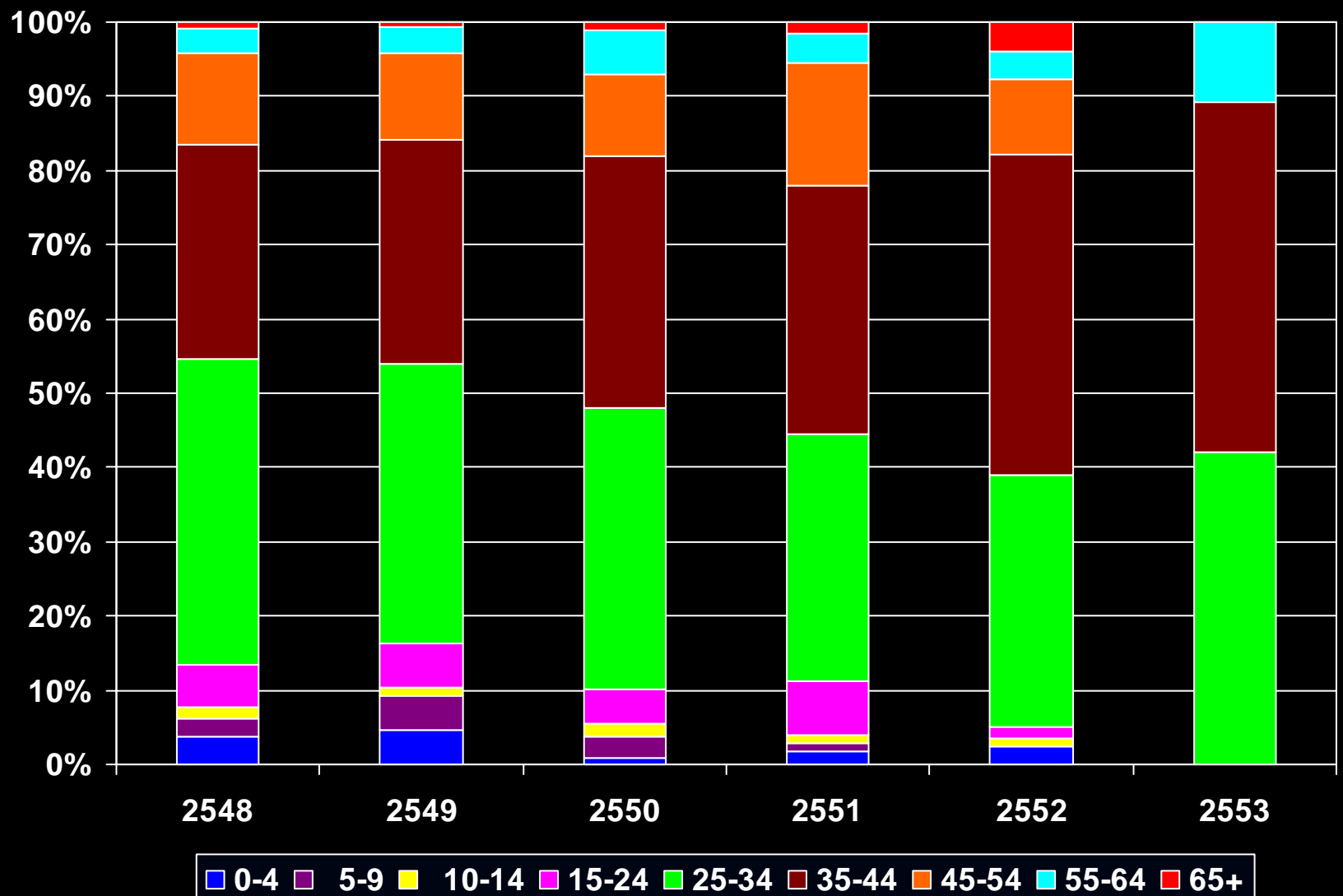
อัตราป่วยผู้ป่วยเอดส์สะสม จำแนกกลุ่มอายุ

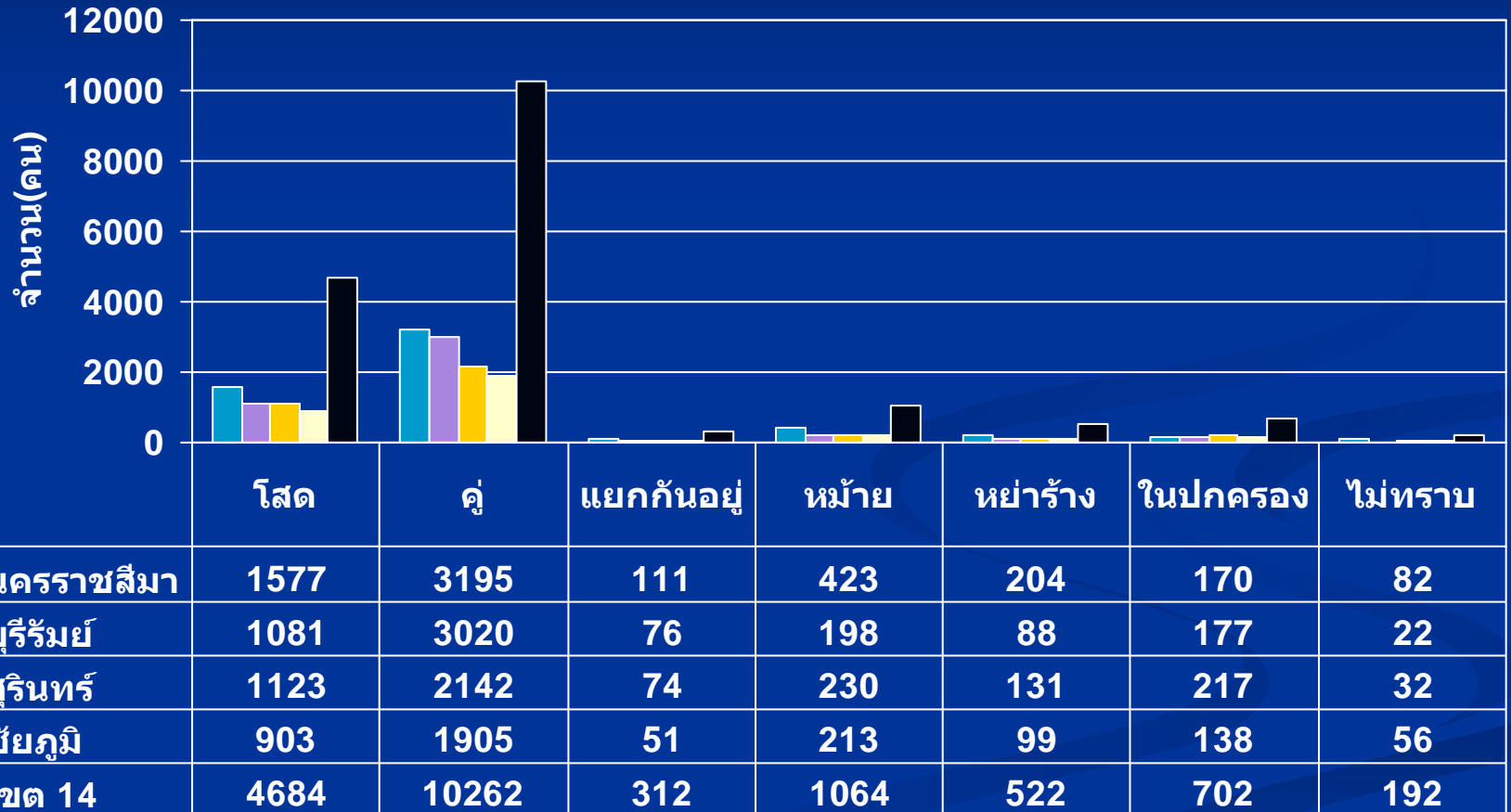
อัตราป่วย จำแนกกลุ่มอายุ (2548-2553)

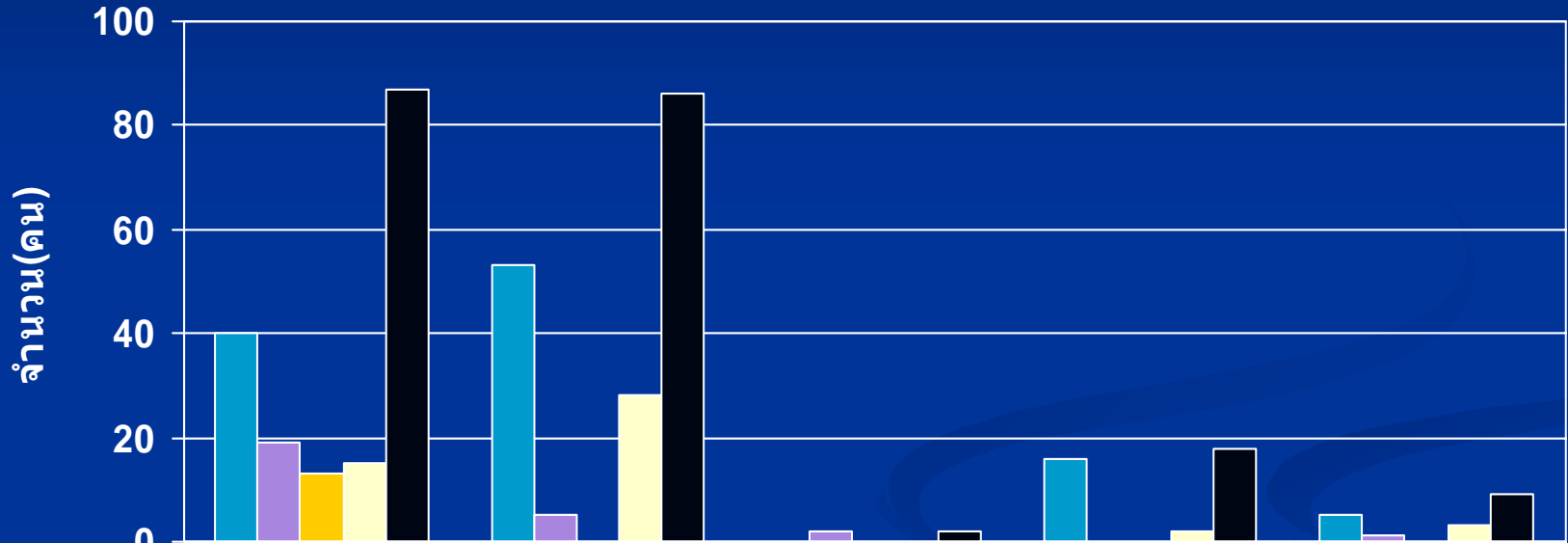
สัดส่วนจากอัตราป่วยผู้ป่วยเอดส์ จำแนกกลุ่มอายุ (2548-2553)

สถานะภาพสมรสจากจำนวนผู้ป่วยเอดส์ (สะสม)

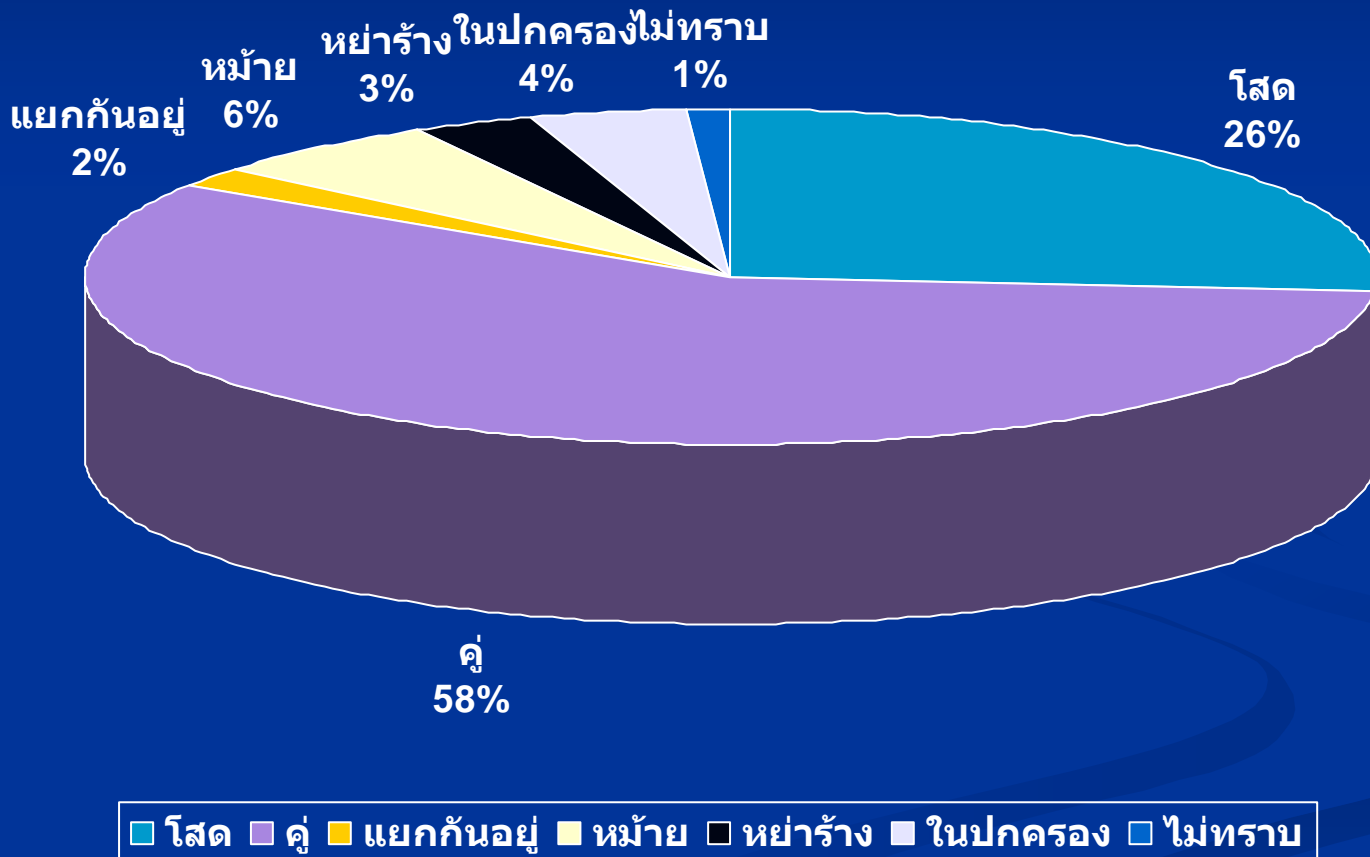

สถานะภาพสมรสจากจำนวนผู้ป่วยเอดส์ปี 2552

	โสด	คู่	แยกกันอยู่	หม้าย	หย่าร้าง
นครราชสีมา	40	53		16	5
บุรีรัมย์	19	5	2		1
สุรินทร์	13				
ชัยภูมิ	15	28		2	3
เขต 14	87	86	2	18	9

สัดส่วนสถานะภาพสมรสจากจำนวนผู้ป่วยเอดส์ (สะสม)

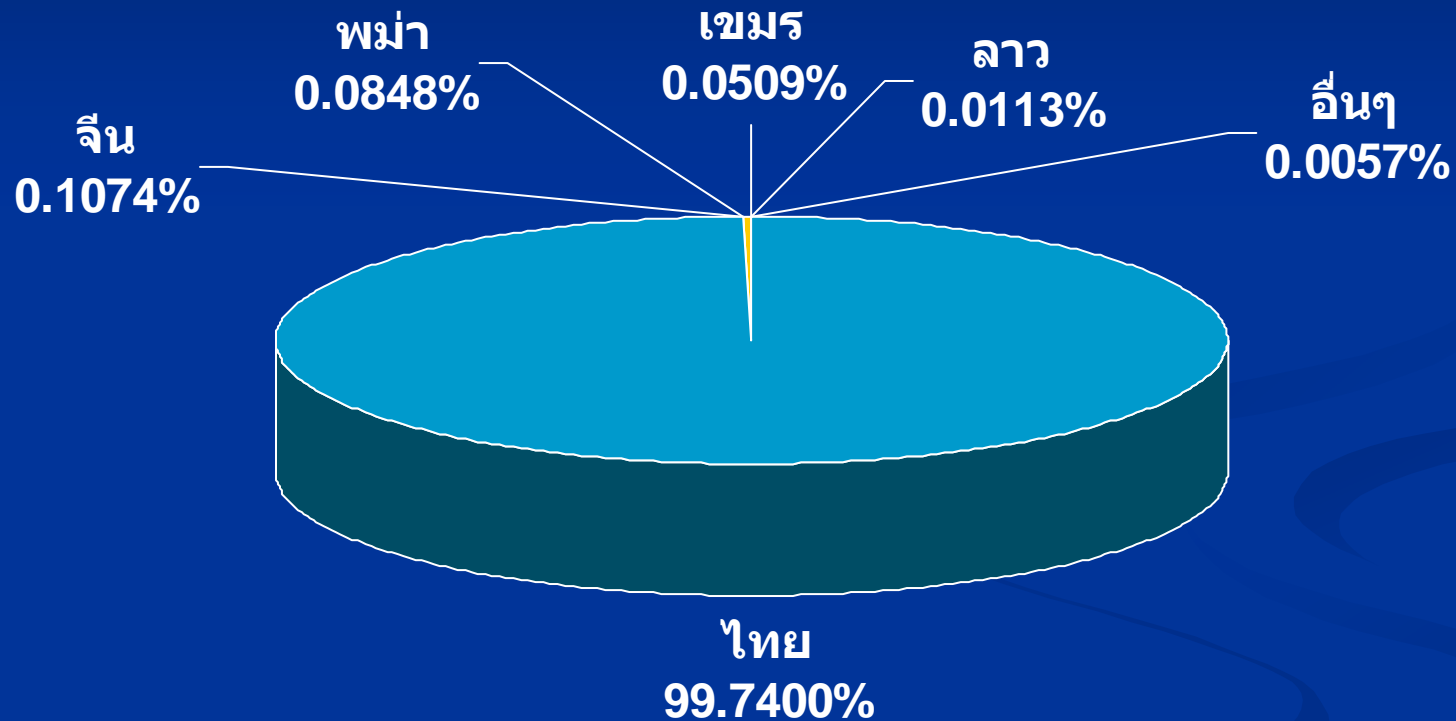
สถานะภาพสมรสจากจำนวนผู้ป่วยเอดส์ปี 2553

marry status	โสด	คู่	แยกกันอยู่	หม้าย	หย่าร้าง	ผลรวมทั้งหมด
นครราชสีมา	1	6	0	0	0	7
บุรีรัมย์	4	0	0	0	0	4
สุรินทร์	0	0	0	0	0	0
ชัยภูมิ	2	4	0	0	1	7
เขต 14	7	10	0	0	1	18

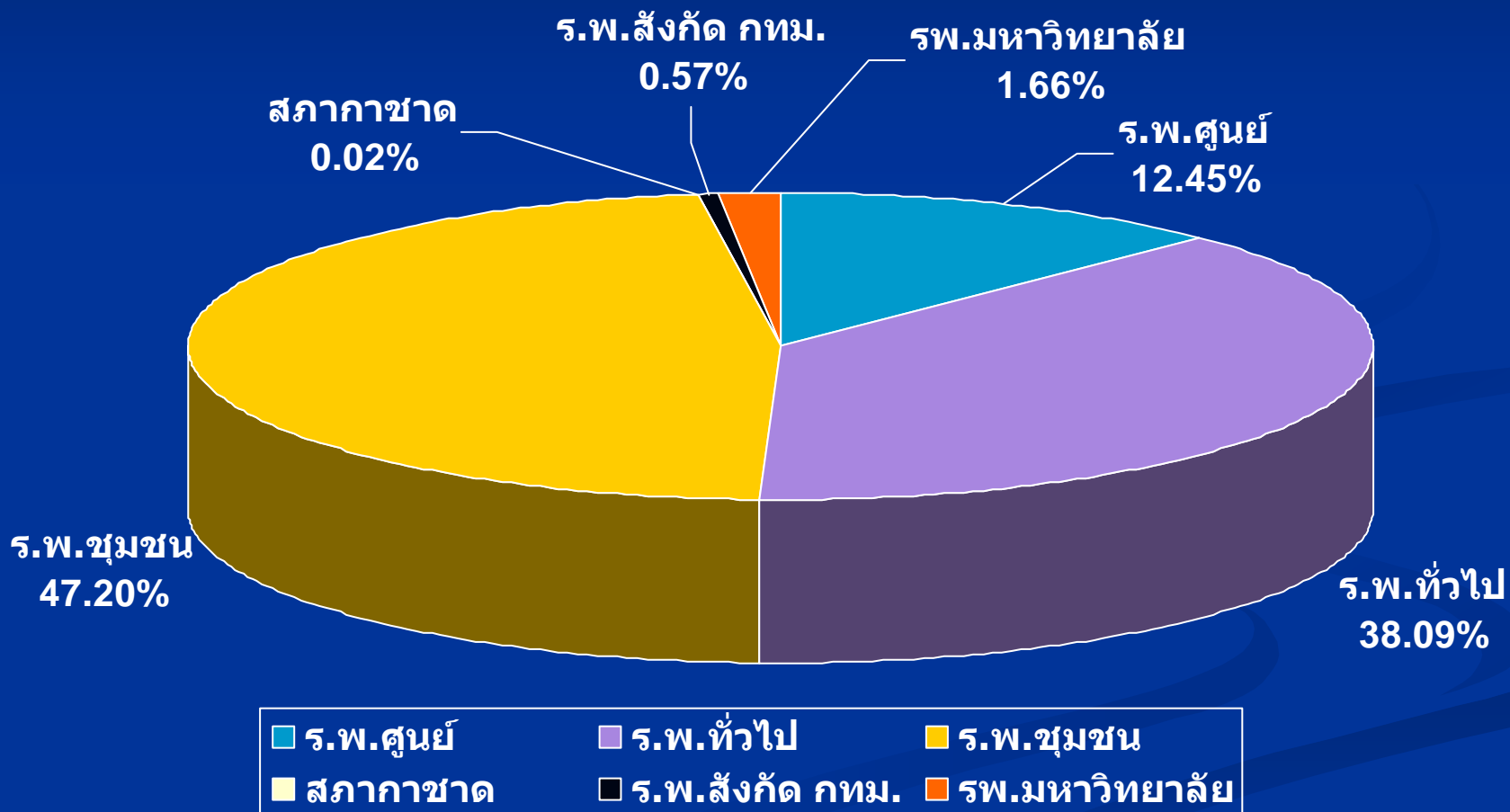
ผู้ป่วยเอดส์ทั้งหมด จำแนกตามสัญชาติ

สัญชาติ	ไทย	จีน	พม่า	เขมร	ลาว	เวียดนาม	อื่นๆ	ไม่ทราบ	ผลรวมทั้งหมด
นครราชสีมา	5725	5	6	6	0	0	1	19	5762
บุรีรัมย์	4640	5	8	1	1	0	0	7	4662
สุรินทร์	3942	3	0	2	1	0	0	1	3949
ชัยภูมิ	3340	6	1	0	0	0	0	18	3365
เขต 14	17647	19	15	9	2	0	1	45	17738

สัดส่วนผู้ป่วยเอดส์ทั้งหมด จำแนกตามสัญชาติ

สัดส่วนผู้ป่วยเอดส์จำแนกจากประเภทสถานที่รักษา

สรุป

ผู้ป่วยเอดส์ต้องทำการเฝ้าระวังของเขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 14 คือ ผู้ป่วยเพศหญิงเพราะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นใกล้เคียงกับเพศชาย กลุ่มอายุระหว่าง 25-44 ปี และกลุ่มเด็ก วัยรุ่นและก่อนวัยรุ่น ที่อาจจะติดจากแม่ และควรให้ความสนใจในโรคฉวยโอกาส ในโรค วัณโรคทั้งในและนอกปอด เนื่องจากพบปัญหามากขึ้นในช่วง 5 ปีหลังมาอย่างชัดเจน และปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้ติดเชื้อโรคเอดส์ที่ยังเป็นปัญหาสำคัญคือ ปัจจัยเสี่ยงจากการมีเพศสัมพันธ์ ควรมีการเฝ้าระวังและการป้องกันเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย อย่างไรก็ตาม ข้อมูลผู้ป่วยเอดส์ ที่มีการรายงานในระบบเฝ้าระวัง แม้ข้อมูลจะรายงานมาที่ส่วนล่างเข้าไปประมาณ 9 เดือน ซึ่งปัจจัยที่สำคัญที่มีการรายงานคือเจ้าหน้าที่ให้ความสนใจมาก การรายงานจะมีมากและรวดเร็วทันเวลา เพราะฉะนั้น จังหวัดที่มีรายงานผู้ป่วยในปี 2552 และ 2553 ยังไม่สามารถบอกชัดเจนว่ามีผู้ป่วยมาก แต่บอกได้ชัดเจนว่าระบบเฝ้าระวังผู้ป่วยนั้นรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ เจ้าหน้าที่ให้ความสนใจในการรายงานมาก การใช้ข้อมูลนี้ บอกสถานการณ์ได้ ระดับหนึ่ง

ขอขอบคุณ

ติดต่อ-สอบถาม

กลุ่มระบาดวิทยา สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 5 นครราชสีมา

โทร 044-212900 ต่อ 144

อีเมล nocky_v_hero@hotmail.com